

Úrad pre reguláciu sieťových odvetví

Regulatory Office for Network Industries

Výročná správa 2003
Annual Report

Úrad pre reguláciu sieťových odvetví

Regulatory Office for Network Industries

Výročná správa 2003
Annual Report

Obsah:

Úvodné slovo predsedu úradu

1. Úvod	6
1.1. Zmena pôsobnosti a postavenia regulačného úradu	6
1.2. Organizačná štruktúra úradu	8
2. Legislatívna činnosť úradu	9
3. Výkon štátnej regulácie v sieťových odvetviach v roku 2003	11
3.1. Regulácia cien energií v sieťových odvetviach do 31. 12. 2002	11
3.2. Regulácia cien energií v sieťových odvetviach od 1. 1. 2003	11
4. Regulačná rada	13
5. Vecná regulácia v sieťových odvetviach	16
5.1. Udeľovanie licencií na podnikanie	16
5.2. Udeľovanie osvedčení o registrácii	18
5.3. Odnímanie a rušenie licencie	18
5.4. Vydávanie predchádzajúcich súhlasov podľa § 10 zákona o energetike	19
5.5. Vydávanie výnimiek z ochranných pásiem	20
5.6. Vydávanie predchádzajúcich súhlasov podľa § 27 a § 28 zákona o energetike	20
5.7. Obchodné podmienky	21
6. Cenová regulácia v sieťových odvetviach	23
6.1. Regulácia cien v elektroenergetike	23
6.2. Regulácia cien v plynárenstve a vodohospodárskych činnostiach	35
6.2.1. Regulácia cien zemného plynu	35
6.2.2. Regulácia vodohospodárskych činností	40
6.3. Regulácia cien v tepelnej energetike	45
7. Činnosť v oblasti dozoru a kontroly	48
7.1. Výkon dohľadu	48
7.2. Podnety a sťažnosti	49
8. Komunikácia s verejnosťou a vzdelávacie aktivity	50
9. Medzinárodná spolupráca	52
10. Záver	54

Úvodné slovo predsedu úradu

Rok 2003 bol rokom, v ktorom Úrad pre reguláciu sieťových odvetví prevzal plnú zodpovednosť za štátnu reguláciu v sieťových odvetviach na Slovensku. K zodpovednosti za vecnú reguláciu pribudla úradu od 1. januára 2003 aj zodpovednosť za cenovú reguláciu. Úrad sa na rozšírenie pôsobnosti pripravil vytvorením nového regulačného a právneho rámca. Stanovil spôsob výpočtu maximálnych cien a taríf, alebo určil maximálne ceny a tarify za tovary a služby, ktorých dodanie sa považuje za vykonávanie regulovanej činnosti. Tento regulačný rámec je obsiahnutý v rozhodnutiach úradu, ktoré vyšli v Zbierke zákonov a vo výnosoch úradu uverejnených vo Vestníku úradu. Dôsledkom zmeny regulačného rámca a prechodu pôsobnosti v cenovej regulácii z Ministerstva financií SR na úrad bolo schválenie maximálnych cien a taríf, ktoré skutočne obsahujú ekonomicky oprávnené náklady a primeraný zisk z vykonávania regulovaných činností. To, že sa tieto zmeny prejavili vo zvýšení maximálnych cien a taríf, nebolo spôsobené postupom úradu, ale skutočnosťou, že regulácia pred vznikom úradu spôsobila odtrhnutie cien a taríf v sieťových odvetviach od zmien s nimi súvisiacich nákladov. Ceny energií tak nepokrývali náklady na ich výrobu a dodávku konečným spotrebiteľom. Zmenou regulačného rámca sa zastavil proces zväčšovania rozdielov medzi nákladmi a príjmami regulovaných subjektov, ktorý mohol ohroziť stabilitu a bezpečnosť dodávok energií konečným spotrebiteľom.

Ceny energií sú dôležitou položkou v nákladoch podnikov i domácností. Aby sa spotrebiteľia vedeli správne rozhodnúť ohľadom investícií do podnikov alebo domácností, musí byť vývoj cien energií predvídateľný. Zmena regulačného prostredia spôsobila, že v súčasnosti sú spotrebiteľom vysielané správne signály o cenách energií a ich vývoji do budúcnosti, čo napomáha získaniu nových investícií pre Slovensko.

Úrad hľadal najlepšie možné riešenia pre nastavenie regulácie cien energií. Čas na to bol však mimoriadne krátky. Na čom v iných krajinách pracovali tímy odborníkov celé roky, musel úrad vykonať za mesiace. Proces hľadania riešení prebiehal v unikátnom čase a prostredí. Jedinečnosť spočívala v paralelnej realizácii komplikovaných procesov transformácie a privatizácie energetiky a liberalizácie obchodovania s elektrinou a plynom. Situácia bola nesmierne zložitá, pretože bolo nutné brať do úvahy existujúci stav aj očakávané nevyhnutné zmeny. Bolo treba rešpektovať fakty z minulosti presahujúce do súčasnosti i budúcnosti. Hoci naliehavosť zmien z hľadiska komplexnosti a rýchlosti presadenia do praxe bola mimoriadna, nebolo možné uskutočniť všetky v jednom regulačnom roku.

Dôležitým dôsledkom zmeny regulačného rámca bolo odstránenie krízových subvencií z takmer všetkých stanovených maximálnych cien a taríf. Slovensko sa

tým posunulo do spoločnosti štátov, v ktorých každý platí spravodlivé účty za energie a nikto na nikoho nedopláca.

Ceny niektorých energií a služieb spojených s ich dodávkou sa v roku 2003 dostali na nákladovú úroveň, čo umožnilo v roku 2004 znížiť cenu elektriny a zemného plynu pre určité skupiny priemyselných odberateľov. Možno konštatovať, že v prípade zachovania nastaveného regulačného rámca a dosiahnutia predpokladaného rastu ekonomiky Slovenska budú ceny energií do roku 2007 stabilné. Významný vplyv na stabilitu cien energií bude mať v budúcich rokoch liberalizácia obchodovania s energiami a dostatok kapacít na ich výrobu a dodávku. Otváranie trhov s energiami a zväčšovanie prenosových kapacít môže vytvárať tlak na zníženie cien energií, ale len za predpokladu, že ponuka energií bude vyššia ako dopyt. Úrad bude preto v rámci svojej pôsobnosti podporovať všetky procesy, ktoré povedú k stabilite a bezpečnosti výroby a dodávok lacných energií konečným spotrebiteľom.

Ján Matuský

predseda Úradu pre reguláciu sieťových odvetví

1. Úvod

1.1. Zmena pôsobnosti a postavenia regulačného úradu

Hlavným cieľom ekonomickej regulácie sieťových odvetví je zabezpečenie rovnováhy medzi záujmami spotrebiteľov a investorov a podpora poskytovania kvalitných tovarov a služieb. Úlohou regulačného orgánu je chrániť záujmy spotrebiteľov pred monopolistickým správaním sa regulovaných podnikov. Regulačný orgán musí zároveň chrániť záujmy investorov tým, že im poskytne príležitosť na dosiahnutie primeranej návratnosti ich investícií. A napokon, regulačný orgán musí poskytnúť regulovaným firmám náležité stimuly, aby fungovali účinne a efektívne a musí zaručiť bezpečnosť dodávok energií a služieb spojených s ich dodávkou. Toto všetko vytvára efektívny regulačný rámec, ktorý je schopný stimulovať príslušné množstvo a druh investícií. Znamená to aj umožnenie prístupu tretích strán do sietí, otváranie energetických trhov, oddelenie účtov pre výrobné, distribučné, prenosové a ďalšie aktivity a vytvorenie jasného a stabilného legislatívneho prostredia pre regulované subjekty, investorov i spotrebiteľov. V opačnom prípade môžu spotrebiteľia z dlhodobého hľadiska trpieť vážnym zhoršením kvality služieb, hoci sú z krátkodobého hľadiska chránení pred zvýšenými cenami.

Úlohou realizovať hlavné ciele regulácie sieťových odvetví bol v zmysle zákona č. 276/2001 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach v znení neskorších zmien (ďalej len „zákon o regulácii“) poverený Úrad pre reguláciu sieťových odvetví (ďalej len „úrad“ alebo „regulačný úrad“).

Pod sieťovými odvetviami sa podľa zákona č. 276/2001 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach a o zmene a doplnení niektorých zákonov rozumie:

- a) výroba, výkup, tranzit a rozvod elektriny,

- b) výroba, výkup, tranzit a rozvod plynu,
- c) výroba, výkup a rozvod tepla,
- d) vodohospodárske činnosti súvisiace s prevádzkovaním verejného vodovodu alebo verejnej kanalizácie,
- e) vodohospodárske činnosti súvisiace so správou vodných tokov a správou povodí.

Schválenie zákona o regulácii a vznik úradu predstavovali vážne zásahy do slobody podnikania v sieťových odvetviach. Vlády demokratických štátov pristupujú k takýmto opatreniam vtedy, ak zlyháva trh z dôvodu nedokonalnej konkurencie alebo v sektoroch ekonomiky s prirodzenými monopolmi, kde regulácia nahrádza nemožnosť vzniku hospodárskej súťaže.

Dôvodom pre prijatie zákona a zriadenie regulačného úradu bola skutočnosť, že určitý druh podnikateľských činností v regulovaných odvetviach (prenos a distribúcia elektriny, tepla a plynu, rozvod pitnej vody) obsahuje v sebe špecifikum spočívajúce vo vylúčení pôsobenia konkurencie. Z uvedeného dôvodu sa vytvoril systém, ktorý absenciu konkurencie nahradil činnosťou regulačného úradu. Tým sa všetky oblasti podnikateľskej činnosti (regulované i neregulované) dostávajú relatívne na rovnakú úroveň. Regulácia sieťových odvetví nezávislým regulátorom prispieva k tvorbe transparentného ekonomického prostredia, ktoré vysiela jasné a správne signály konečným spotrebiteľom a investorom umožňuje lepšiu orientáciu a väčšiu istotu v procese rozhodovania o smerovaní investícií.

Po nadobudnutí účinnosti zákona o regulácii v sieťových odvetviach 1. augusta 2001 prešla na

úrad pôsobnosť v technickej regulácii z Ministerstva hospodárstva SR a ku dňu 1. januára 2003 prešla na úrad pôsobnosť v cenovej regulácii z Ministerstva financií SR. Úrad prebral zodpovednosť za reguláciu energetiky, vláde zostala zodpovednosť za hospodársku politiku v sieťových odvetviach a výkon vlastníckych práv v regulovaných podnikoch. Úrad vykonáva cenovú reguláciu v zmysle zákona o regulácii určením spôsobu výpočtu maximálnej ceny alebo určením maximálnej ceny alebo tarify, pričom takto určená cena musí zohľadňovať ekonomicky oprávnené náklady a primeraný zisk z vykonávania regulovanej činnosti.

Úrad v oblasti cenovej regulácie zabezpečuje úlohy, ktoré mu vyplývajú z jeho pôsobnosti. V prvej fáze išlo najmä o tvorbu regulačného a právneho rámca. Stanovil sa ním spôsob výpočtu maximálnej ceny alebo tarify za tovar alebo službu, ktorých dodanie alebo poskytnutie sa považuje za vykonávanie regulovanej činnosti, alebo ktorým sa určila maximálna cena alebo tarifa za tovar alebo službu, ktorých dodanie alebo poskytnutie sa považuje za vykonávanie regulovanej činnosti. Regulačný a právny rámec je obsiahnutý v rozhodnutiach úradu, ktoré vyšli v Zbierke zákonov a vo výnosoch úradu uverejnených vo Vestníku úradu.

Zákonom č. 442/2002 Z. z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách a o zmene a doplnení zákona č. 276/2001 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach prešli z Ministerstva pôdohospodárstva SR na úrad kompetencie pri určení spôsobu výpočtu vecne regulovanej ceny za výrobu a dodávku pitnej vody a za odvod a čistenie odpadovej vody. Cieľom rozhodnutia o rozsahu vecne regulovanej ceny za

výrobu a dodávku pitnej vody a za odvedenie a čistenie odpadovej vody bolo postupne odstrániť krížové dotácie, ktoré doteraz v spomínanej oblasti existujú medzi odberateľmi kategórie domácnosť a kategóriou ostatní odberatelia okrem domácností, ďalej podporiť investície v tejto oblasti a vytvoriť transparentné regulované prostredie.

Hlavnou činnosťou úradu v cenovej regulácii v príslušnom roku je vydávanie rozhodnutí o maximálnych cenách alebo tarifách pre regulované subjekty na nasledujúci rok. Z uvedeného dôvodu hodnotenie činnosti za rok 2003 nemôže neobsahovať aj regulované ceny na rok 2004, pretože práve tieto sú výsledkom činnosti úradu v cenovej regulácii v roku 2003.

V roku 2003 úrad prevzal plnú zodpovednosť za reguláciu sieťových odvetví, vydal všetky potrebné výnosy a rozhodnutia, čím si upevnil postavenie v rámci systému orgánov štátnej správy. Úrad sa stal nespornou autoritou v oblasti štátnej regulácie sieťových odvetví, čo sa okrem iného prejavilo aj vysokou mierou akceptovateľnosti v kruhoch odbornej verejnosti. Po počiatkovej rezervovanosti a nedôvere zo strany regulovaných subjektov aj zo strany konečných spotrebiteľov, sa úrad dostal do pozície uznávaného a potrebného článku hospodárskeho života v regulovaných odvetviach. O jeho odbornej úrovni svedčí aj skutočnosť, že po uplynutí dvojročného funkčného obdobia dvoch členov regulačnej rady, prezident Slovenskej republiky vymenoval na návrh vlády SR a NR SR do funkcií dvoch nových členov, ktorí predtým pôsobili vo funkciách riaditeľov odborov regulačného úradu.

1.2. Organizačná štruktúra úradu

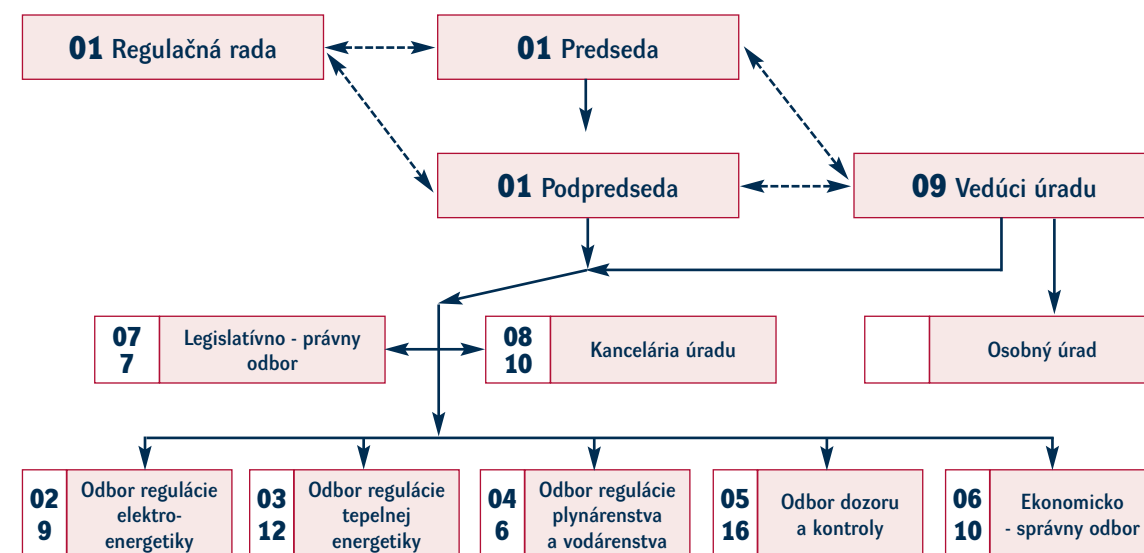
V úrade sa v roku 2003 uskutočnila závažná organizačná zmena. Organizačné útvary - odbor cenovej regulácie, odbor vecnej regulácie a odbor ekonomických analýz - boli zrušené a vznikli nové útvary úradu - odbor regulácie plynárenstva a vodárenstva, odbor regulácie tepelnej energetiky a odbor regulácie elektroenergetiky. Úpravou sa zmenila prierezová štruktúra útvarov úradu na odvetvovú, čo lepšie vyhovuje regulačnej praxi.

Úrad pre reguláciu sieťových odvetví na základe zákona č. 276/2001 Z. z. o regulácii sieťových odvetví v znení neskorších predpisov prevzal od 1.1.2003 kompetencie od Ministerstva financií SR (ďalej len „MF SR“) v oblasti cenovej regulácie sieťových odvetví. V tejto súvislosti a na základe delimitačných protokolov bolo zo správ finančnej kontroly delimitovaných na úrad 8 funkčných štátnozamestnaneckých miest. S obsadzovaním týchto štátnozamestnaneckých miest sa začalo okamžite po vykonaní rozpočtového opatrenia MF SR.

Okrem toho uznesením vlády SR č. 947 z 21. 8. 2002 bolo úradu na zabezpečenie administratív-

ných potrieb a nových organizačných útvarov súvisiacich s implementáciou práva EÚ na rok 2003 odsúhlasených a pridelených 16 štátnozamestnaneckých miest spolu s príslušným objemom finančných prostriedkov na platy a odvody. 24 nových funkčných miest sa rozdelilo do existujúcich útvarov úradu podľa aktuálnych a perspektívnych potrieb úradu. Výkonné odbory, legislatívno-právny odbor a kancelária úradu boli posilnené o pracovné pozície súvisiace s integráciou Slovenska do EÚ. V rámci odboru dozoru a kontroly úradu vznikli štyri detašované pracoviská úradu v Košiciach, Banskej Bystrici, Nitre a Trenčíne. Ich úlohou je prijímanie a vybavovanie podaní konečných spotrebiteľov i regulovaných subjektov a uskutočňovanie kontrol v regulovaných subjektoch. Vznikom detašovaných pracovísk úradu sa výkon štátnej správy v regulácii v sieťových odvetviach priblížil k občanom a znížili sa regulačné náklady, pretože dozor a kontrola nad dodržiavaním zákona o regulácii sa vykonáva priamo v regiónoch.

Organizačná štruktúra Úradu pre reguláciu sieťových odvetví

2. Legislatívna činnosť úradu

Legislatívna činnosť je prierezová činnosť všetkých odborov úradu. Jej garantom za úrad je legislatívno - právny odbor úradu.

Úrad riešil v legislatívnej oblasti v roku 2003 predovšetkým tieto úlohy:

- pripravoval stanoviská k návrhom právnych predpisov orgánov štátnej správy a k poslaneckým návrhom zákonov,
- pracovníci úradu sa zúčastňovali na prerokovaní uvedených návrhov v rámci legislatívneho procesu podľa legislatívnych pravidiel vlády SR,
- pripravoval stanoviská, ktoré sa týkali napĺňania koncepcie integrácie Slovenskej republiky do Európskej únie (ďalej len „EÚ“), pri aproximácii práva SR oblasti regulácie v sieťových odvetviach s právom EÚ,
- spolupracoval s príslušnými orgánmi štátu pri plnení úloh týkajúcich sa koncepcie aproximácie práva Slovenskej republiky s právom EÚ vyplývajúcich zo schválených dokumentov, najmä spolupracoval pri koordinácii prác v oblasti integrácie s inými rezortnými útvarmi európskej integrácie a koordinačnými útvarmi Úradu vlády Slovenskej republiky.

Legislatívno-právny odbor v spolupráci s vecne príslušnými útvarmi úradu pripravil návrhy vnútorných predpisov úradu, ich zmeny a doplnky.

Úrad sa podieľal na tvorbe primárnej energetickej legislatívy pripravovanej a predkladanej do legislatívneho procesu ministerstvom hospodárstva. Bola to najmä novela zákona č. 276/2001 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zákon o energetike a zákon o teple. Dôvodom novelizácie uvedených zákonov bola

potreba ich harmonizácie s novými smernicami EÚ pre oblasť energetiky. Harmonizácia zákona o energetike a zákona o regulácii s novými smernicami EÚ by mala znamenať posilnenie postavenia a rozšírenie pôsobnosti úradu o reguláciu trhu s elektrinou a plynom.

Úrad je pripravený prevziať zodpovednosť za reguláciu trhu s elektrinou a plynom. Na výkon novej pôsobnosti úrad pripravil pravidlá trhu s elektrinou, pravidlá trhu s plynom a pravidlá vedenia regulačných výkazov regulovanými subjektami.

Kompetencie a úlohy úradu, ktoré predpokladá navrhovaná novela zákona o regulácii, by mali byť nasledovné:

- a) vydávanie, zmena, alebo odňatie povolení alebo osvedčení na vykonávanie regulovaných činností podľa tohto zákona a podľa osobitného predpisu, ktorým je zákon o energetike,
- b) regulácia cien a taríf
 1. za výkup elektriny vyrobenej z obnoviteľných energetických zdrojov,
 2. za výkup elektriny vyrobenej v kombinovanej výrobe tepla a elektriny,
 3. za výkup elektriny vyrobenej z domáceho uhlia,
 4. za poskytovanie podporných a systémových služieb,
 5. za prenos a distribúciu elektriny,
 6. za dodávku elektriny dodávateľom poslednej inštancie,
 7. za prepravu a distribúciu plynu,
 8. za dodávku plynu dodávateľom poslednej inštancie,
 7. za výrobu a rozvod tepla,
 9. za výrobu, distribúciu a dodávku pitnej vody,
 10. za odvedenie a čistenie odpadovej vody,
 11. za výrobu elektriny,

- c) vykonávanie dozoru a kontroly dodržiavania tohto zákona a všeobecne záväzných právnych predpisov vydaných na jeho vykonanie v regulovaných subjektoch a podľa osobitných predpisov,
- d) posudzovanie opodstatnenosti nákladov,
- e) určovanie pravidiel trhu s elektrinou a plynom,
- f) rozhodovanie o sporoch o prístupe do sietí,
- g) určovanie štandardov kvality dodávaných tovarov a služieb,
- h) určovanie náležitostí a spôsobu predkladania regulačných výkazov.
- i) evidencia a zverejňovanie zoznamov držiteľov povolení alebo osvedčení na vykonávanie regulovaných činností,
- j) určovanie pravidiel trhu s elektrinou a plynom,
- k) rozhodovanie sporov o povinnosti umožniť prístup do siete podľa osobitných predpisov,
- l) poskytovanie informácií pre ministerstvo o kapacitách a dostupných spojovacích vedeniach a ich alokácii na cezhraničnú výmenu elektriny o výške poplatkov za cezhraničný prenos, ktoré úradu predkladá operátor prenosovej sústavy,
- m) ukladanie sankcií a opatrení na odstránenie a nápravu nedostatkov zistených pri vykonávaní dozoru a kontroly,
- n) vydávanie všeobecne záväzných právnych predpisov,
- o) podieľanie sa na príprave návrhov zákonov a nariadení vlády Slovenskej republiky týkajúcich sa regulácie v sieťových odvetviach,
- p) určovanie štandardov kvality dodávaných tovarov a služieb,
- r) určovanie regulačných výkazov,
- s) vydávanie potvrdenia o pôvode elektriny vyrobenej z obnoviteľných energetických zdrojov (tzv. zelená karta),
- t) uverejňovanie právoplatných rozhodnutí úradu v jeho publikačnom prostriedku.
- Navrhovaná novela zákona by mala byť prijatá v II. štvrtroku 2004.
- V oblasti sekundárnej legislatívy návrh novely regulačného zákona stanoví úradu povinnosť vydať všeobecne záväzné právne predpisy:
- a) k pravidlám trhu s elektrinou a plynom,
- b) k regulačnému výkazníctvu,
- c) k štandardom kvality dodávaných tovarov a služieb,
- d) k vybranému a určenému spôsobu regulácie cien.
- Od októbra 2003 začal úrad vydávať Vestník Úradu pre reguláciu sieťových odvetví ako vlastný publikačný prostriedok. Vo vestníku úrad uverejňuje všetky výnosy a rozhodnutia úradu, ako cenové, tak aj rozhodnutia vydané v správnom konaní na prvom a druhom stupni. Úrad využíva vestník aj na publikovanie metodických pokynov a oznámení. Všetky dokumenty uverejnené vo vestníku sú verejnosti prístupné na domácej internetovej stránke úradu.

3. Výkon štátnej regulácie v sieťových odvetviach v roku 2003

3.1. Regulácia cien energií v sieťových odvetviach do 31. 12. 2002

Regulácia cien energií sa vykonávala tak, že ceny navrhovalo MF SR a schvaľovala vláda SR. Návrh ceny nevychádzal z regulačnej metódy, ale z návrhu regulovaného subjektu, ktorý predložil na MH SR, a to ho po posúdení postúpilo na MF SR. Neexistoval žiadny časový harmonogram na predkladanie návrhov na zmenu regulovaných cien. Po posúdení návrhu v tarifnej komisii, kde boli zastúpení výrobcovia aj priemyselní odberatelia, MF SR predložilo návrh vláde. Podľa zákona o cenách muselo MF SR v regulovaných tarifách pokryť ekonomicky oprávnené náklady a primeraný zisk regulovaným subjektom. Napriek uvedenému úhrada ekonomicky oprávnených nákladov a primeraného zisku cez tarify nebola nikdy dosiahnutá, pretože keď vláda robila konečné rozhodnutia o cenách elektriny, plynu a tepla, politické kritériá vždy prevážili nad ekonomickými. Ceny sa neupravovali tak, aby brali do

úvahy zmeny v súvisiacich nákladoch, ale odzrkadľovali len politické a sociálne priority vlády. Z tohto dôvodu boli ceny energií deformované, existovali významné krížové dotácie medzi jednotlivými skupinami spotrebiteľov, ako aj medzi neregulovanými a regulovanými podnikateľskými aktivitami a z toho dôvodu spotrebiteľia dostávali nepresné informácie o skutočných cenách energií, čo ich zvädzalo k nesprávnym rozhodnutiam o použití energií.

Uvedený spôsob regulácie mal nasledovné následky:

- nadmerná plynofikácia,
- energeticky náročné výroby a spotrebiče,
- odpájanie odberateľov tepla od centrálnych zdrojov výroby tepla,
- nedostatočné prenosové kapacity,
- oslabená bezpečnosť dodávky energií konečným spotrebiteľom z dôvodu nedostatočných príjmov regulovaných subjektov.

3.2. Regulácia cien energií v sieťových odvetviach od 1. 1. 2003

Dôsledkom zmeny regulačného rámca a prechodu pôsobnosti v cenovej regulácii z MF SR na úrad je schválenie maximálnych cien a taríf, ktoré skutočne obsahujú ekonomicky oprávnené náklady a primeraný zisk z vykonávania regulovaných činností. To, že zmeny znamenajú zvýšenie maximálnych cien a taríf, je spôsobené tým, že doterajšia regulácia vyústila do odtrhnutia schvaľovaných cien a taríf od zmien súvisiacich nákladov v regulovaných činnostiach a ceny nepokrývali ekonomicky oprávnené

náklady a primeraný zisk z regulovaných činností. V konečnom dôsledku regulácia ceny elektriny a zemného plynu úradom priniesla ich podstatne nižší nárast, ako uvádzali prognózy Akadémie vied SR a Svetovej banky. Stalo sa tak práve na základe dôslednej a objektívnej analýzy ekonomicky oprávnených nákladov regulovaných činností nezávislou regulačnou autoritou v pozitívne stimulovanom prostredí otvárania energetických trhov.

Členovia regulačnej rady

Ján Matuský, predseda

Ján Klepáč, podpredseda
spravodajca pre zemný plynFrantišek Švec, člen
spravodajca pre technickú
reguláciuPeter Čarakčiev, člen
spravodajca pre vodu
od 11. decembra pre teploStanislav Reguli, člen
spravodajca pre elektrinu
do 16. októbra 2003Prof. Dušan Holoubek, člen
spravodajca pre teplo
do 16. októbra 2003Karol Dvorák, člen
spravodajca pre elektrinu
od 11. decembra 2003Vladimír Čepko, člen
spravodajca pre vodu
od 11. decembra 2003

4. Regulačná rada

Regulačná rada ako orgán úradu pozostáva zo šiestich členov, ktorých vymenúva prezident Slovenskej republiky na návrh vlády Slovenskej republiky a Národnej rady Slovenskej republiky. Od prvého vymenovania členov regulačnej rady 16. októbra 2001 pracovala regulačná rada v zložení: Ing. Peter Čarakčiev, Ing. Ján Klepáč, Ing. Ján Matuský, Ing. František Švec, Ing. Stanislav Reguli a Prof. Ing. Dušan Holoubek. Posledným dvom menovaným členom sa 16. októbra 2003 skončilo funkčné obdobie. Dvomi novými členmi regulačnej rady – Ing. Vladimíra Čepka a Ing. Karola Dvoráka – vymenoval prezident Slovenskej republiky 11. decembra 2003.

Regulačná rada zasadala počas roka 2003 celkom 24-krát. Na zasadnutiach schválila 4 výnosy úradu, 24 cenových rozhodnutí alebo zmien cenových rozhodnutí. Na základe nosných rozhodnutí vydal úrad 778 individuálnych rozhodnutí pre regulované subjekty vo všetkých regulovaných oblastiach.

Regulačná rada uskutočnila aj niekoľko výjazdových zasadnutí spojených s návštevou energetických zariadení a riešením konkrétnych problémov s manažmentmi príslušných organizačných jednotiek (Vodné dielo Žilina, Slovenský energetický dispečing Žilina, Dispečing tranzitného plynovodu Nitra, Kompresorová stanica Ivánka pri Nitre, Paroplynový cyklus Bratislava, Bratislavská teplárenská a. s., atď.).

V druhej polovici roka 2003 sa členovia regulačnej rady zaoberali pripravovanými novelami zákonov

o energetike, zákona o regulácii a zákona o tepelnej energetike, ktoré je potrebné uviesť do súladu so smernicami EÚ č. 2003/54/EC a 2003/55/EC a ktoré by mali byť účinné od 1. 7. 2004. Podľa svojho zamerania sa podieľali aj na príprave sekundárnej legislatívy vyplývajúcej zo smerníc Európskej únie a pripravovaných noviel zákonov.

Členovia regulačnej rady sa zúčastnili viacerých medzinárodných konferencií o regulácii energetiky, na ktorých v prednáškach a v diskusiách s účastníkmi informovali o zmenách v regulácii sieťových odvetví na Slovensku. Členovia regulačnej rady pravidelne uverejňovali články v odborných časopisoch i v dennej tlači. S cieľom informovať odbornú verejnosť, regulované subjekty a konečných spotrebiteľov o pripravovaných zmenách v cenovej regulácii.

Členovia regulačnej rady zastupovali Slovenskú republiku aj v medzinárodných organizáciách (ERRA, CEER, Madridské fórum, Florentské fórum) a pripravovali podklady a stanoviská k zásadným materiálom vydávaným týmito organizáciami (podrobnejšie v kapitole 9. Medzinárodná spolupráca).

Podľa zákona č. 276 / 2001 Z. z. a v súlade so všeobecným predpisom o správnom konaní, zákonom č. 71/1967 Zb., je regulačná rada odvolacím orgánom v správnom konaní.

Proti rozhodnutiu vydanému v konaní na prvom stupni možno podať odvolanie s výnimkou rozhod-

nutí o regulácii cien. V zmysle § 14 ods. 5 zákona o regulácii na rozhodovanie o regulácii cien sa nevzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní a rozhodnutie nie je preskúmateľné súdom.

O podanom odvolaní rozhoduje v zmysle § 15 ods. 2 zákona o regulácii regulačná rada. Proti rozhodnutiu regulačnej rady o odvolaní nie je prípustný opravný prostriedok. Rozhodnutie regulačnej rady o odvolaní je preskúmateľné súdom.

V zmysle § 59 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní regulačná rada preskúma napadnuté rozhodnutie v celom rozsahu, doterajšie konanie doplní, prípadne zistené vady odstráni a následne, ak sú na to dôvody:

- odvolaniu vyhovie a rozhodnutie zmení alebo zruší,
- odvolanie zamietne a rozhodnutie potvrdí,
- z dôvodov rýchlosti a hospodárnosti rozhodnutie zruší a vec vráti správnomu orgánu, ktorý ho vydal, na nové prejednanie a rozhodnutie.

V roku 2003 bolo podaných **36** odvolaní proti prvostupňovým rozhodnutiam úradu.

Bolo vydaných **37 druhostupňových rozhodnutí**, v ktorých regulačná rada:

3 odvolaniam **vyhovela**, prvostupňové rozhodnutie zrušila a vrátila na nové konanie,

2 odvolaniam **vyhovela** pri uložení pokuty za nedodržanie cenovej disciplíny,

1 odvolaniu **vyhovela** vo veci schválenia obchodných podmienok,

17 odvolaní vo veci § 14 správneho poriadku – účastník konania - **zamietla**,

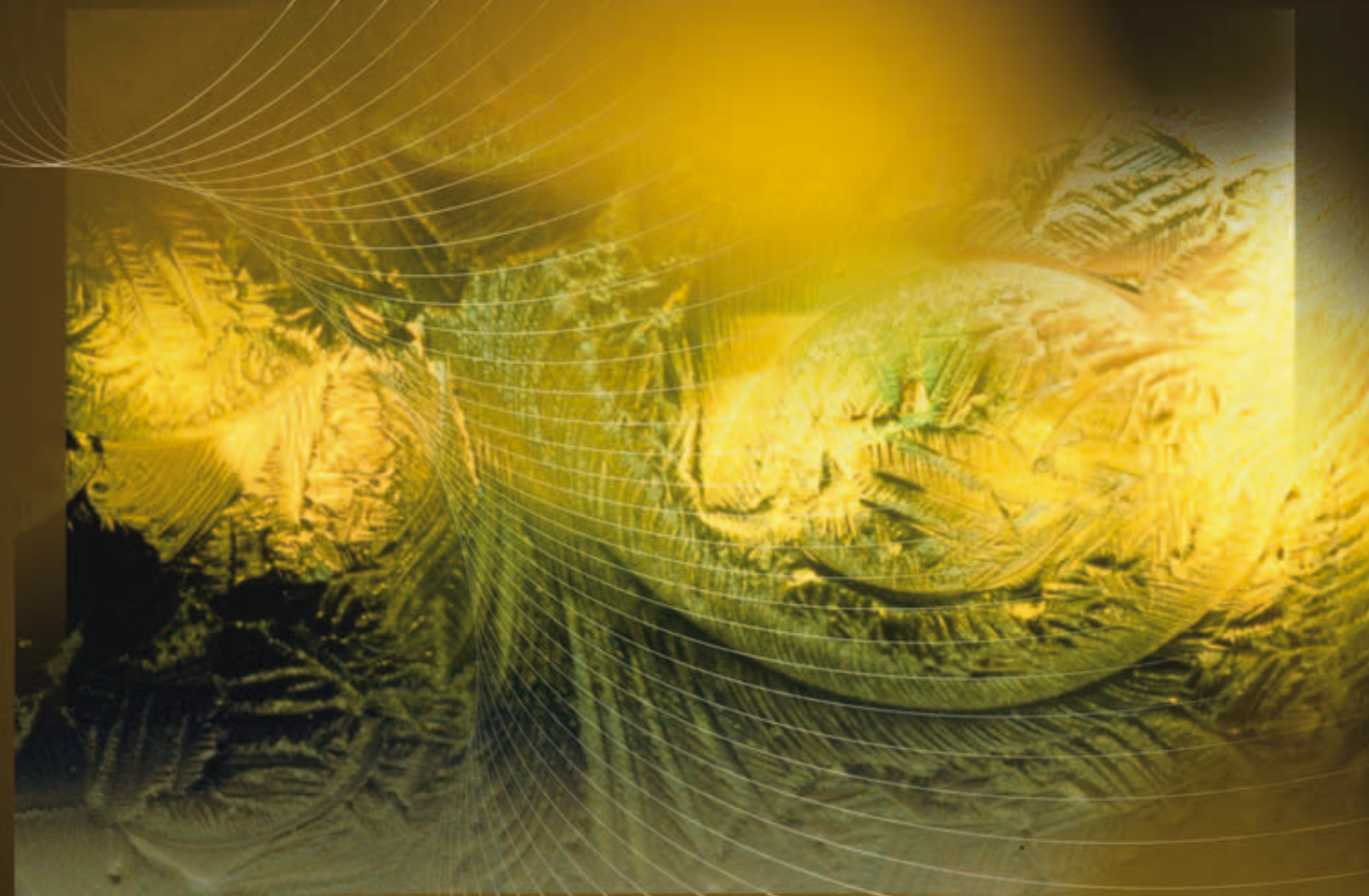
3 odvolania v rozhodnutiach o pokutách za nedodržanie cenovej disciplíny **zamietla**,

3 odvolania vo veci schválenia obchodných podmienok **zamietla**,

3 odvolania o povolení výnimky z ochranných pásiem **zamietla**,

3 odvolania vo veci predchádzajúceho súhlasu na výstavbu energetického zariadenia **zamietla**,

1 odvolanie proti nariadeniu obnovy konania **zamietla** a vydala **1 druhostupňové rozhodnutie**, ktorým zamietla návrh na obnovu konania.

5. Vecná regulácia v sieťových odvetviach

Úrad pre reguláciu sieťových odvetví podľa § 10 ods. 2 zákona č. 70/1998 Z. z. o energetike a o zmene zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o energetike“) vykonáva štátnu reguláciu v sieťových odvetviach.

Podľa § 3 písm. d) zákona č. 276/2001 o regulácii v sieťových odvetviach a o zmene a doplnení niektorých zákonov je predmetom štátnej regulácie:

- vydávanie povolení na vykonávanie regulovaných činností,
- regulácia cien podľa zákona č. 276/2001 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach,
- rozhodovanie o obchodných podmienkach pri vykonávaní regulovaných činností,
- vydávanie predchádzajúceho súhlasu na výstavbu, rekonštrukciu alebo zrušenie objektov a zariadení slúžiacich na vykonávanie regulovaných činností, ak to ustanovuje osobitný predpis (zákon),
- rozhodovanie o prístupe do sietí podľa osobitného predpisu,
- vykonávanie štátneho dohľadu nad podnikaním regulovaných subjektov.

Činnosti, ktoré sa považujú za vecnú reguláciu, vykonáva odbor regulácie tepelnej energetiky. Podľa

§ 5 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní je vecne príslušným správnym orgánom prvého stupňa, ktorý koná v nasledovných veciach podľa zákona o energetike:

- udeľovanie licencie podľa § 7 ods. 1 zákona o energetike,
- vydávanie osvedčenia o registrácii prevádzkovateľa energetického zariadenia na vykonávanie regulovaných činností podľa § 3 ods. 7 zákona o energetike,
- odnímanie a zrušenie licencie podľa § 8 ods. 2 a 3 zákona o energetike,
- vydávanie predchádzajúceho súhlasu podľa § 10 ods. 3 zákona o energetike na výstavbu, rekonštrukciu alebo zrušenie energetického zariadenia, alebo na zmenu palivovej základne energetického zariadenia v súlade s energetickou politikou štátu,
- vydávanie výnimky z ochranných pásiem elektroenergetických zariadení podľa § 19 ods. 11 zákona o energetike,
- vydávanie predchádzajúceho súhlasu podľa § 27 ods. 6 zákona o energetike na stavbu v ochrannom pásme vysokotlakového plynovodu,
- vydávanie predchádzajúceho súhlasu podľa § 28 ods. 4 zákona o energetike na stavbu v bezpečnostnom pásme vysokotlakového plynovodu.

5.1. Udeľovanie licencií na podnikanie

Podnikať v energetických odvetviach možno len na základe licencie. Úrad udeľuje licenciu podľa § 3 ods. 2 zákona o energetike na:

- výrobu, výkup, tranzit a rozvod elektriny,
- výrobu, výkup, tranzit a rozvod plynu,
- výrobu, výkup a rozvod tepla.

Fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá chce

podnikať v energetických odvetviach, predloží úradu žiadosť o udelenie licencie obsahujúcu údaje podľa § 6 zákona o energetike a vyhlášky MH SR č. 367/1999 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o náležitostiach žiadostí o udelenie licencie na podnikanie v energetických odvetviach.

Úrad v roku 2003 prijal **257** žiadostí o udelenie licencie alebo vykonanie zmeny v licencií. Pred vydaním rozhodnutia o udelení licencie úrad skúmal a overoval splnenie podmienok na udelenie licencie podľa § 4 zákona (vek žiadateľa, spôsobilosť na právne úkony, sídlo žiadateľa, ustanovenie zodpovedného zástupcu s odbornou spôsobilosťou v príslušnom energetickom odvetví, súlad požadovaného predmetu podnikania s energetickou politikou, technické a materiálne predpoklady na vykonávanie podnikateľskej činnosti v požadovanom energetickom odvetví).

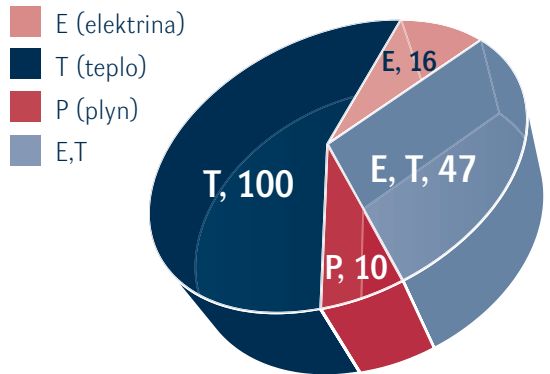
V roku 2003 úrad vydal **173** rozhodnutí vo veci udelenia licencie, resp. zmien v udelených licenciách, pričom **103** licencií bolo udelených novým subjektom v energetických odvetviach a v 70-tich licenciách boli vykonané zmeny na základe žiadosti držiteľov licencie.

Prehľad počtu udelených licencií a vykonaných zmien v roku 2003

Licencie	Odvetvie				Spolu
	E ¹⁾	E, T	P ²⁾	T ³⁾	
Nové	12	24	9	58	103
Zmeny	4	23	1	42	70
Spolu	16	47	10	100	173

¹⁾ elektroenergetika, ²⁾ plynárenstvo, ³⁾ zásobovanie teplom

Počet udelených licencií v roku 2003

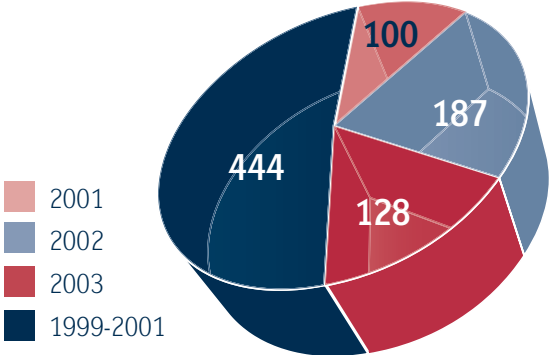
K 31. 12. 2003 bolo na Slovensku **784** držiteľov licencie na podnikanie v energetických odvetviach.

Počet jednotlivých licencií k 31. 12. 2003

Odvetvie	URSO			MH SR 1999 - 2001	Celkom
	2001	2002	2003		
E ¹⁾	28	59	36	158	281
P ²⁾	8	23	10	24	65
T ³⁾	64	105	82	262	513
Spolu	100	187	128	444	859

¹⁾ elektroenergetika, ²⁾ plynárenstvo, ³⁾ zásobovanie teplom

Súčasný počet platných licencií z rokov 1999 až 2003

V roku 2003 na základe zákona č. 405/2002 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon o energetike, úrad udelil licencie aj jednotlivo na každú činnosť, ktorá je rozvodom elektriny, plynu alebo tepla. Táto legislatívna úprava umožňuje v obmedzenej miere vstupovať na trh s elektrinou a plynom aj podnikateľským subjektom, ktoré nemajú priamy vzťah k rozvodným energetickým zariadeniam.

Hoci úrad udelil licencie na predaj elektriny a predaj plynu, prakticky otvorený trh s uvedenými komoditami ešte nie je legislatívne ustanovený. Aj napriek tomu v roku 2003 výrazne pribudlo žiadateľov

o udelenie licencie na predaj elektriny a predaj plynu. Ich reálne uplatnenie na trhu s elektrinou, resp. plynom je však zatiaľ minimálne.

Prehľad počtu udelených licencií na predaj v roku 2003

Počet	Odvetvie		Spolu
	E	P	
Žiadosti	17	8	25
Licencie na predaj	16	8	24
Počet licencií celkom	21	9	30

5.2. Udeľovanie osvedčení o registrácii

Podnikať v energetických odvetviach možno aj na základe osvedčenia o registrácii prevádzkovateľa a jeho energetického zariadenia. Osvedčenie o registrácii vydá úrad prevádzkovateľovi energetického zariadenia:

- a) na výrobu elektriny alebo tepla z obnoviteľných zdrojov v energetických zariadeniach s celkovým inštalovaným výkonom do 5 MWe alebo 5 MWt, ak ide o:
- výrobu elektriny v malých vodných elektrárňach a vo veterných elektrárňach,
 - výrobu elektriny alebo tepla v solárnych zariadeniach a v zariadeniach na využitie geotermálnej energie,
 - výrobu tepla z bioplynu,
- b) na výrobu elektriny alebo tepla v ostatných energetických zariadeniach s celkovým inštalovaným výkonom do 0,5 MWe alebo 0,5 MWt,
- c) na výrobu tepla z biologicky degradovateľných

látok, ktorý splní zákonom stanovené podmienky a oznamovaciu povinnosť. Prevádzkovateľ vyššie uvedených zariadení je povinný oznámiť úradu začatie a ukončenie výroby alebo rozvodu elektriny, výroby tepla, resp. výroby alebo rozvodu plynu.

Úrad pred vydaním osvedčenia o registrácii prevádzkovateľovi energetického zariadenia overuje úplnosť oznámenia podľa § 3 ods. 6 zákona a splnenie podmienok podľa § 4 ods. 1 písm. a) a b) alebo ods. 2 písm. a) a b).

Prehľad počtu vydaných osvedčení v roku 2003

Osvedčenia ³⁾	Odvetvie				Spolu
	E	E, T	P	T	
	9	1	-	12	22

³⁾ osvedčenie o registrácii prevádzkovateľa a jeho energetického zariadenia

5.3. Odnímanie a rušenie licencie

Úrad môže rozhodnúť o odňatí licencie, ak držiteľ licencie prestal spĺňať podmienky udelenia licencie, alebo závažným spôsobom porušuje predpisy o zaistení bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, bezpečnosti technických zariadení, predpisy o jadro-

vej bezpečnosti, o ochrane životného prostredia alebo povinnosti ustanovené zákonom. Úrad môže licenciu zrušiť, ak držiteľ licencie nezačal vykonávať podnikateľskú činnosť, alebo ak o zrušenie sám požiada.

V tabuľke je súhrnný prehľad vydaných rozhodnutí v roku 2003, ako aj rozhodnutí o zastavení alebo prerušení konania, ktoré úrad vydal na účel odstrá-

nenia nedostatkov v žiadostiach. Ku koncu roka 2003 bolo v konaní 36 žiadostí o udelenie licencie a 6 žiadostí o udelenie osvedčenia.

Súhrnný prehľad vydaných rozhodnutí v roku 2003

Počet	Licencie	Licencie na predaj	Osvedčenia	Spolu
Rozhodnutia vo veci	173	30	22	225
Rozhodnutia o zrušení licencie	20	-	-	20
Rozhodnutia o zastavení konania	3	-	-	3
Rozhodnutia o prerušení konania	8	-	-	8
Rozhodnutia spolu	204	30	22	377

5.4. Vydávanie predchádzajúcich súhlasov podľa § 10 zákona o energetike

Úrad vydáva predchádzajúci súhlas na výstavbu, rekonštrukciu alebo na zrušenie energetického zariadenia alebo na zmenu palivovej základne energetického zariadenia v súlade s energetickou politikou, ak ide o zariadenia na:

- výrobu elektriny s inštalovaným výkonom nad 10 MWe,
- rozvod a tranzit elektriny vysokého napätia a veľmi vysokého napätia,
- rozvod a tranzit plynu s výnimkou plynovodnej prípojky,
- výrobu tepla a teplej úžitkovej vody s inštalovaným výkonom nad 5 MWt,
- horúcovodný rozvod tepla.

Zohľadňujúc ciele štátnej politiky v oblasti zásobovania teplom je z hľadiska rozhodovania podľa § 10 ods. 3 zákona dôležité posudzovať nasledovné základné kritériá:

- spoľahlivé zabezpečenie dodávok energie,
- racionálne využívanie energie,
- transparentný vývoj cien tepla,
- zníženie spotreby primárnych energetických zdrojov,

- podpora konkurenčného prostredia s cieľom chrániť záujmy spotrebiteľov,
- ochrana životného prostredia a zníženie dopadov na životné prostredie.

Úrad pred vydaním predchádzajúceho súhlasu, najmä v oblasti výstavby a rekonštrukcie tepelných zdrojov a centrálnych systémov zásobovania teplom, rozhoduje aj na základe ďalších kritérií objektivizujúcich skutkový stav. Vo všeobecnosti úrad posudzuje nasledovné kritériá s ohľadom na súčasný aj navrhovaný stav zásobovania teplom, ktorý je predmetom vydania predchádzajúceho súhlasu:

- ekonomické ukazovatele,
- rozvoj kombinovanej výroby elektriny a tepla,
- súlad s regionálnou energetickou koncepciou a rozvojovými štúdiami miestnej samosprávy,
- využívanie obnoviteľných zdrojov energie,
- energetickú účinnosť premeny primárnej energie a rozvodu tepla,
- stanoviská dotknutých účastníkov konania.

5.5. Vydávanie výnimiek z ochranných pásiem

Úrad môže v odôvodnených prípadoch podľa § 19 ods. 11 zákona o energetike povoliť výnimky zo zákazov stanovených zákonom v ochranných pásmach elektroenergetických zariadení.

Zákon o energetike v § 19 určuje ochranné pásma vonkajšieho elektrického vedenia, podzemného elektrického vedenia a elektrickej stanice, ktoré sú určené na zabezpečenie ich spoľahlivej a plynulej prevádzky a na zabezpečenie ochrany života a zdravia osôb a majetku.

Podľa § 19 ods. 4 zákona o energetike v ochrannom pásme vonkajšieho elektrického vedenia a pod vedením je zakázané:

- a) zriaďovať stavby a konštrukcie,
- b) pestovať porasty s výškou presahujúcou 3 m. Vo vzdialenosti presahujúcej 5 m od krajného vodiča vzdušného vedenia je možné porasty pestovať do takej výšky, aby sa pri páde nemohli dotknúť vodiča elektrického vedenia,
- c) uskladňovať ľahko horľavé alebo výbušné látky,
- d) vykonávať iné činnosti, pri ktorých by mohla byť ohrozená bezpečnosť osôb a majetku, prípadne pri ktorých by sa mohlo poškodiť elektrické vedenie alebo ohroziť bezpečnosť a spoľahlivosť prevádzky.

Podľa § 19 ods. 7 zákona o energetike je v ochrannom pásme podzemného elektrického vedenia

- a nad týmto vedením zakázané:
- a) zriaďovať stavby, konštrukcie, skládky a vysadzo-
vať trvalé porasty a jazdiť osobitne ťažkým
mechanizmom,
 - b) vykonávať bez predchádzajúceho súhlasu pre-
vádzkovateľa elektrického vedenia zemné práce
a iné činnosti, ktoré by mohli ohroziť elektrické
vedenie, spoľahlivosť a bezpečnosť prevádzky,
prípadne by podstatne sťažovali prístup k nemu.
- Podľa § 19 ods. 8 zákona o energetike v ochrannom pásme elektrickej stanice je zakázané vykonávať čin-
nosti, pri ktorých by mohla byť ohrozená bezpeč-
nosť osôb a majetku, ako aj spoľahlivosť a bezpeč-
nosť prevádzky transformovne.

Úrad vo veci povoľovania výnimiek na stavbu alebo činnosti v ochranných pásmach na účel preskúma-
nia skutočného stavu veci posudzuje situačný plán
predmetnej stavby, pri rozsiahlejších stavbách pro-
jektovú dokumentáciu, výpis z katastra nehnuteľ-
ností na pozemok, na ktorom sa má predmetná
stavba realizovať a stanovisko príslušného pre-
vádzkovateľa energetického zariadenia k zriadeniu
predmetnej stavby alebo k činnostiam v ochrannom
pásme.

Úrad podmieňuje povolenie výnimky z ochranného pásma splnením relevantných podmienok pre-
vádzkovateľa energetického zariadenia.

5.6. Vydávanie predchádzajúcich súhlasov podľa § 27 a § 28 zákona o energetike

Podľa § 27 ods. 1 zákona o energetike sa zriaďujú ochranné pásma na ochranu plynárenských zariadení. Úrad vydáva v odôvodnených prípadoch predchádzajúci súhlas na stavbu v ochrannom pásme

vysokotlakových plynovodov a prípojok. Stavebný úrad môže vydať rozhodnutie o povolení stavby v ochrannom pásme plynárenského zariadenia len s predchádzajúcim súhlasom úradu.

Podľa § 28 ods. 1 zákona sú bezpečnostné pásma určené na zamedzenie alebo zmiernenie účinkov prípadných porúch alebo havárií plynárenských zariadení alebo odberných plynových zariadení a na ochranu života a zdravia osôb a majetku.

Úrad vydáva v odôvodnených prípadoch predchádzajúci súhlas na stavbu v bezpečnostnom pásme vysokotlakových plynovodov a prípojok. Stavebný úrad môže vydať rozhodnutie o povolení stavby v bezpečnostnom pásme plynárenského zariadenia len s predchádzajúcim súhlasom úradu.

Úrad vo veci vydávania predchádzajúcich súhlasov na zriadenie stavby v ochrannom, resp. bezpečnostnom pásme vysokotlakových plynovodov a prípojok na účel preskúmania skutočného stavu veci posudzuje situačný plán predmetnej stavby, pri rozsiahlejších stavbách projektovú dokumentáciu a stanovisko príslušného prevádzkovateľa plynárenského zariadenia k zriadeniu predmetnej stavby.

Úrad podmieňuje povolenie výnimky z ochranného a bezpečnostného pásma plynárenského zariadenia splnením relevantných podmienok prevádzkovateľa príslušného energetického zariadenia.

Sumárny prehľad rozhodnutí o vydaní výnimiek a udelení predchádzajúcich súhlasov

Počet	PS ⁵⁾ na výstavbu EZ ⁶⁾			Výnimky z ochranného pásma EEZ ⁷⁾	PS ⁵⁾ na stavbu v ochrannom a bezpeč. pásme	Spolu
	E	P	T			
Rozhodnutí vo veci	62	112	6	134	58	372
Právoplatných rozhodnutí	61	112	6	130	58	367
Odvolaní	3	-	-	-	-	3
Rozhodnutí o prerušení	4	2	-	14	1	21
Rozhodnutí o zastavení	1	2	-	2	1	6

⁵⁾ Predchádzajúci súhlas, ⁶⁾ Energetické zariadenie, ⁷⁾ Elektroenergetické zariadenie

5.7. Obchodné podmienky

Úrad podľa § 5 ods. 1 písm. d) zákona o regulácii rozhoduje o obchodných podmienkach pri vykonávaní regulovaných činností, ktoré predkladajú subjekty podnikajúce v oblasti dodávky tepla. Podľa § 13 ods. 1 písm. a) zákona o regulácii regulovaný subjekt môže predložiť návrh na určenie obchodných podmienok alebo ich zmeny. Podľa § 13 ods. 2 písm. c) zákona č. 276/2001 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov je regulovaný subjekt povinný predložiť úradu návrh

obchodných podmienok na rozhodnutie najmenej jeden mesiac pred začatím ich používania.

Úrad ako vecne príslušný správny orgán pri schvaľovaní obchodných podmienok postupuje podľa zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní a posudzuje, či sú jednotlivé pripomienky účastníkov konania k predloženým obchodným podmienkam v súlade so zákonom o energetike, Ústavou Slovenskej republiky a s vyhláškou Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky

č. 15/1999 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o spôsobe merania dodávok tepla, spôsobe výpočtu škody vzniknutej dodávateľovi tepla neoprávneným odberom tepla. Zároveň posudzuje technické požiadavky na zabezpečenie hospodárnosti prevádzky sústavy tepelných zariadení, dodávok tepla na vykurovanie a na prípravu teplej úžitkovej vody.

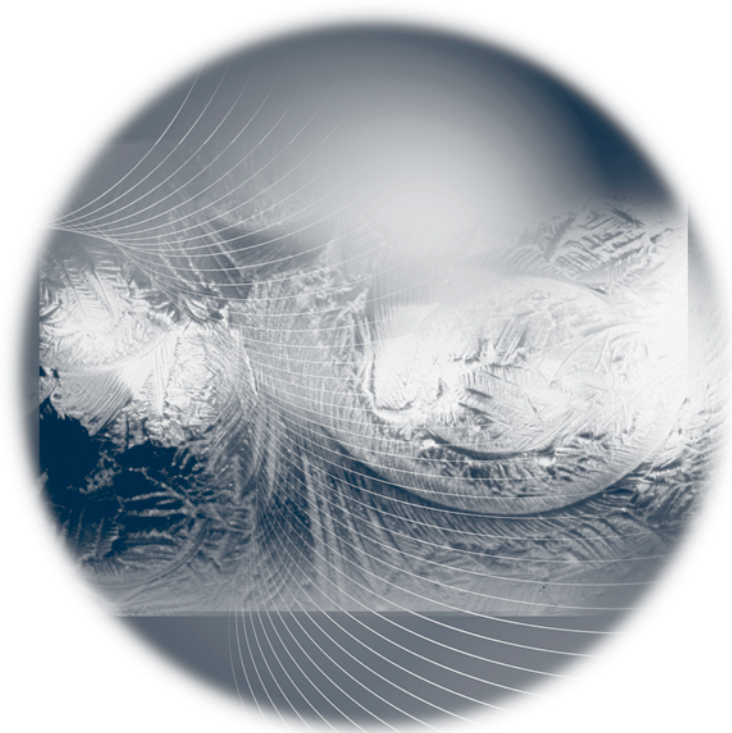
V roku 2003 predložilo návrh obchodných podmienok v oblasti tepelnej energetiky 33 subjektov, z toho:

- 24 subjektom úrad vydal rozhodnutie o schválení obchodných podmienok,
- 5 subjektov vzalo svoj návrh späť,
- 4 posudzované návrhy obchodných podmienok zostali rozpracované,

- proti 3 rozhodnutiam o schválení obchodných podmienok sa dotknuté subjekty odvolali.

V roku 2003 úrad na základe žiadostí regulovaných subjektov a právnických a fyzických osôb ako spotrebiteľov energetických médií spracoval 76 písomných odborných vyjadrení a usmernení týkajúcich sa najmä:

- práv a povinností regulovaných subjektov (dodávateľov) a odberateľov podľa platnej legislatívy,
- metodických usmernení k vecnej regulácii,
- metodických usmernení k cenovej regulácii, najmä v oblasti tepelnej energetiky.

6. Cenová regulácia v sieťových odvetviach

6.1. Regulácia cien v elektroenergetike

V roku 2003 vydal úrad výnos Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 1/2003, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupe pri regulácii cien v elektroenergetike a pri určovaní rozsahu ekonomicky oprávnených nákladov a primeraného zisku.

Výnos č. 1/2003 komplexne upravuje problematiku v oblasti regulácie cien v elektroenergetike.

Úrad určuje nasledovné ceny alebo tarify pre regulované subjekty:

- cenu za výrobu elektriny,
- cenu za systémové služby,
- cenu (poplatok) za náklady systému,
- cenu za prenos elektriny prenosovou sústavou,
- cenu za distribúciu elektriny podľa jednotlivých napäťových hladín,
- cenu za dodávku elektriny pre regulovaných odberateľov.

Na účel regulácie cien sa úradu predkladá účtovná závierka a výkaz ziskov a strát za dodávku a distribúciu elektriny, výročná a audítorská správa, výkaz majetku, plán investičných výdavkov, plán odpisov, vnútropodniková účtovná smernica, účtovný rozvrh a údaje potrebné na preverenie taríf.

Výnosom č. 1/2003 boli zrušené predchádzajúce rozhodnutia:

1. rozhodnutie Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 647/2002 Z. z., ktorým sa určoval spôsob výpočtu elektriny z environmentálnych zdrojov a zo zdrojov na kombinovanú výrobu elektriny a tepla,
2. rozhodnutie Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 688/2002 Z. z. o rozsahu regulácie cien za predaj elektriny a podporných služieb držiteľmi licencie na výrobu elektriny,
3. rozhodnutie Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 713/2002 Z. z. o rozsahu regulácie cien za prenos elektriny a poskytovanie systémových služieb,
4. rozhodnutie Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 746/2002 Z. z. o rozsahu regulácie cien pre regulovaný subjekt, ktorého distribúcia a dodávka elektriny odberateľom v roku t-1 bola nižšia ako 1 500 000 MWh a pre regulovaný subjekt, ktorého preprava a rozvod zemného plynu odberateľom v roku t-1 bola nižšia ako 100 000 000 m³,
5. rozhodnutie Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 747/2002 Z. z. o rozsahu regulácie cien za dodávku elektriny pre regulovaných odberateľov, distribúciu elektriny pre oprávnených odberateľov a poskytovanie systémových služieb.

Okrem rozhodnutí v oblasti regulácie cien bolo podľa § 5 ods. 1 písm. d) spolu s § 13 ods. 2 písm. c) zákona č. 276/2001 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach a o zmene a doplnení niektorých zákonov vydaných 14 rozhodnutí, ktorými úrad schválil obchodné podmienky predložené subjektami vykonávajúcimi regulovanú činnosť v sieťových odvetviach.

V priebehu roku 2003 úrad viedol rokovania a diskusie o vzniknutých problémoch a doposiaľ nevyjasnených záležitostiach s regulovanými subjektami. Úrad v zmysle schválenej legislatívy pripravoval rozhodnutia, ktorými sa stanovili hodnoty vstupných parametrov na výpočet regulovaných cien pre dominantné regulované subjekty. Následne boli vydané cenníky s obchodnými podmienkami pre regulované subjekty. Úrad v rámci svojej činnosti riešil problém dlhodobých zmlúv v prípade spoločnosti Slovalco, a. s., Žiar nad Hronom a OFZ, a. s., Istebné, ktoré boli uzatvorené ešte pred vznikom a samotným fungovaním úradu. Problémy vznikli v dôsledku neuhrádzania platieb za systémové služby, nákladov systému a poplatkov za prístup k prenosovej sústave a jej riadenie. Túto problematiku nie je možné zo strany úradu definitívne vyriešiť, pretože nie je predmetom regulačného rámca. Napriek snahe úradu podieľať sa na riešení

problému dlhodobých zmlúv nebolo možné nájsť uspokojivé východisko bez náležitej spoluúčasti Ministerstva hospodárstva SR.

Úrad sa v spolupráci s MH SR aktívne podieľal na riešení uviaznutých nákladov Slovenských elektrární a. s. a budúcom výbere príspevkov do Fondu likvidácie jadrových zdrojov.

Počas roka 2003 vydal úrad 102 rozhodnutí, ktorými schválil cenové návrhy regulovaných subjektov, ktorých distribúcia a dodávka elektriny v roku t-1 odberateľom bola nižšia ako 1 500 000 MWh. Z predložených návrhov bolo 24 vlastných návrhov cien a v 78 prípadoch regulované subjekty použili tarify držiteľa licencie na rozvod elektriny, na ktorého verejný rozvod elektriny je regulovaný subjekt napojený.

Ceny pre konečných spotrebiteľov stanovené na rok 2004 boli zvýšené medziročne v priemere o 4,48 %. V dôsledku zvýšenia cien pre konečných spotrebiteľov došlo k úplnému odstráneniu krížových dotácií u všetkých kategórií odberateľov rozvodných podnikov (ďalej len REP) Západoslovenskej energetiky, a. s. (ďalej len ZSE), Stredoslovenskej energetiky, a. s. (ďalej len SSE) a Východoslovenskej energetiky, a. s. (ďalej len VSE).

Porovnanie priemerných cien v kategóriách A, B, C, D o roku 2003 a 2004

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

- regulovaní odberatelia

Priemerná cena			2004/2003	
	2003	2004	+/-	%
	Sk/MWh	Sk/MWh	Sk/MWh	
A				
- odberatelia zo sietí VVN - veľkoodber nad 52 KV				
ZSE	2 322,09	2 252,94	-69,15	97,02
SSE	1 852,08	1 971,18	119,10	106,43
VSE	2 098,19	2 127,88	29,69	101,41
A spolu	1 990,72	2 061,20	70,48	103,54
B				
- odberatelia zo sietí VN - veľkoodber od 1 - 52 KV				
ZSE	2 664,29	2 617,47	-46,82	98,24
SSE	2 837,38	2,920,71	83,34	102,94
VSE	2 797,02	2 888,50	91,48	103,27
B spolu	2 754,98	2 798,61	43,63	101,58
C				
- odberatelia zo sietí NN - podnikateľský sektor - maloodber do 1 KV				
ZSE	3 515,96	3 590,67	74,71	102,12
SSE	3 585,41	3 834,95	249,53	106,96
VSE	3 432,10	3 563,98	131,88	103,84
C spolu	3 514,48	3 565,81	142,33	104,05
D				
- odberatelia zo sietí NN - domácnosti - maloodber do 1 KV				
ZSE	3 463,79	3 590,65	126,86	103,66
SSE	2 908,59	3 464,46	555,87	119,19
VSE	3 442,53	3 564,35	121,82	103,54
D spolu	3 269,29	3 541,14	271,84	108,31
ZSE	3 058,33	3 126,30	67,97	102,22
SSE	2 669,89	2 912,90	243,00	109,10
VSE	2 882,35	2 946,39	64,04	102,22
SR	2 866,41	2 994,71	128,30	104,48

Hodnoty údajov bez vplyvu DPH

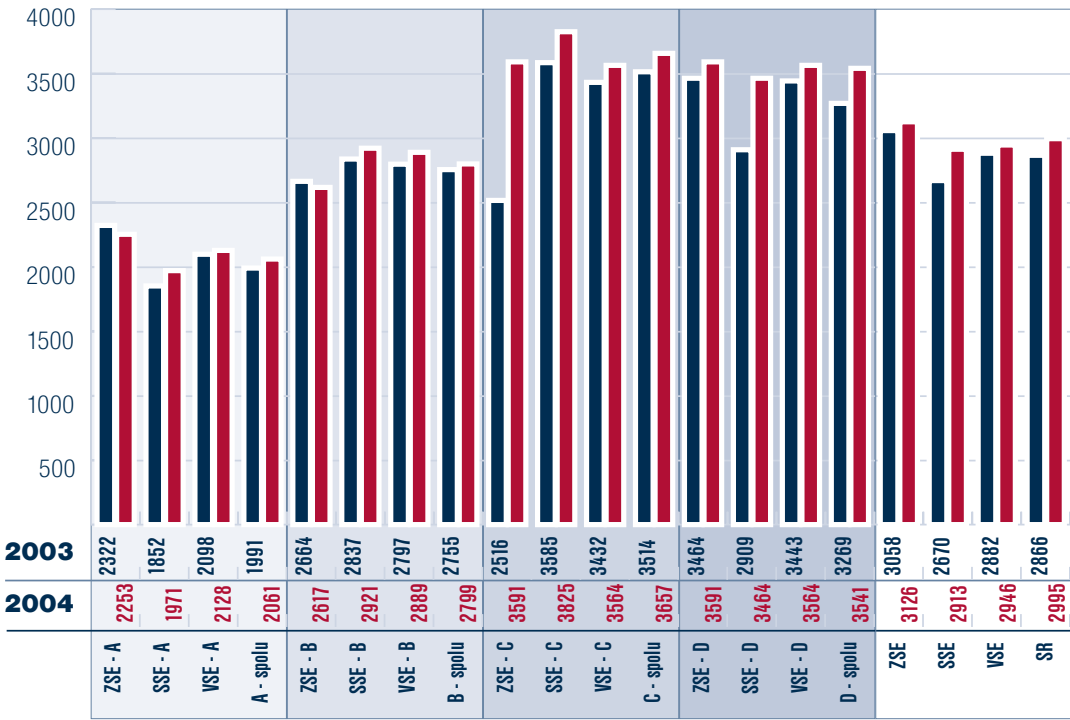
Porovnanie taríf rozvodných podnikov za distribúciu elektriny
pre oprávnených odberateľov v roku 2004

	Tarifa bez strát	Straty	Tarifa so stratami	Zmena 04/03
	Sk/MWh	Sk/MWh	Sk/MWh	Sk/MWh
VVN - 2004				
VVN - ZSE	156,63	14,96	171,60	12,35
VVN - SSE	241,64	26,04	267,68	-45,93
VVN - VSE	179,22	7,46	186,68	-3,64
VN - 2004				
VN - ZSE	457,04	50,45	507,49	-52,60
VN - SSE	664,94	94,11	759,05	-292,35
VN - VSE	749,17	52,19	801,36	56,42
NN - 2004				
NN - ZSE	1 119,76	264,44	1 384,20	-165,31
NN - SSE	1 160,81	237,89	1 398,70	-428,83
NN - VSE	1 230,46	316,00	1 546,46	238,61

Hodnoty údajov v Sk/MWh bez vplyvu DPH

Grafické znázornenie zmien KPC podľa kategórií odberateľov:

Porovnanie priemerných cien elektrickej energie v Slovenskej republike
v kategóriách A, B, C, D - roky 2003 a 2004 (bez vplyvu DPH)

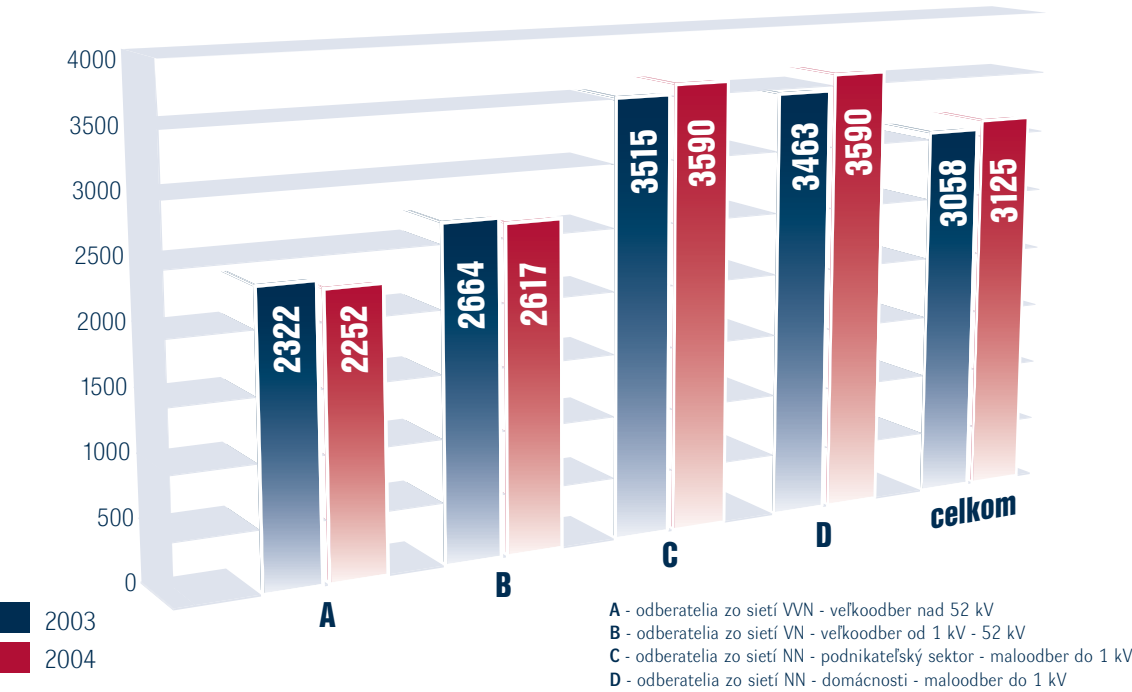
A - odberatelia zo sietí VVN - veľkoodber nad 52 kV, B - odberatelia zo sietí VN - veľkoodber od 1 kV - 52 kV,
C - odberatelia zo sietí NN - podnikateľský sektor - maloodber do 1 kV, D - odberatelia zo sietí NN - domácnosti - maloodber do 1 kV

Porovnanie priemerných cien v kategóriách A, B, C, D v roku 2003 a 2004
Západoslovenská energetika a.s., Bratislava

	Priemerná cena		2004/2003	
	2004	2003	+/-	%
	Sk/MWh	Sk/MWh	Sk/MWh	
- odberatelia zo sietí VVN - veľkoodber nad 52 KV				
A spolu	2 252,94	2 322,09	-69,15	97,02
- odberatelia zo sietí VN - veľkoodber od 1- 52 KV				
B spolu	2 617,47	2 664,29	-46,82	98,24
- odberatelia zo sietí NN - podnikateľský sektor - maloodber do 1 KV				
C spolu	3 590,67	3 515,96	74,71	102,12
- odberatelia zo sietí NN - domácnosti - maloodber do 1 KV				
D spolu	3 590,65	3 463,79	126,86	103,66
SPOLU	3 126,30	3 058,33	67,97	102,22

Hodnoty údajov bez vplyvu DPH

Porovnanie (KPC) podľa kategórií regulovaných odberateľov rozvodného podniku
Západoslovenská energetika, a. s.:

A - odberatelia zo sietí VVN - veľkoodber nad 52 kV
B - odberatelia zo sietí VN - veľkoodber od 1 kV - 52 kV
C - odberatelia zo sietí NN - podnikateľský sektor - maloodber do 1 kV
D - odberatelia zo sietí NN - domácnosti - maloodber do 1 kV

Vývoj priemerných taríf A, B, C, D v rokoch 2003 a 2004

Západoslovenská energetika a.s., Bratislava

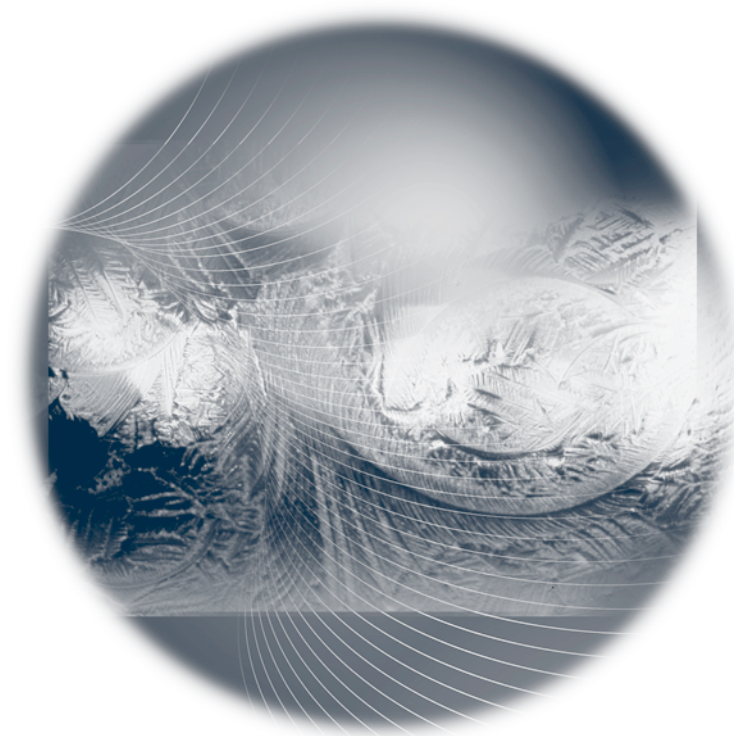
	Priemerná cena		2004/2003	
	2004	2003	+/-	%
	Sk/MWh	Sk/MWh	Sk/MWh	
- odberatelia zo sietí VVN - veľkoodber nad 52 KV				
A1	2 317,43	2 330,06	-12,63	99,46
A2	2 384,54	2 480,69	-96,15	96,12
A10	2 201,65	2 278,40	-76,75	96,63
A spolu	2 252,94	2 322,09	-69,15	97,02
- odberatelia zo sietí VN - veľkoodber od 1- 52 KV				
B1	2 541,98	2 579,78	-37,80	98,53
B2	2 515,75	2 568,97	-53,22	97,93
B21	1 868,83	1 986,78	-117,95	94,06
B3	2 633,20	2 688,06	-54,86	97,96
B4	2 677,75	2 760,07	-82,32	97,02
B41	1 851,72	1 966,55	-114,83	94,16
B5	2 796,65	2 846,24	-49,59	98,26
B10	2 927,48	2 167,95	759,54	135,03
B11	2 282,44	2 321,25	-38,81	98,33
B12	1 530,88	1 519,90	10,98	100,72
B13	3 384,08	3 379,58	4,50	100,13
B spolu	2 617,47	2 664,29	-46,82	98,24
- odberatelia zo sietí NN - podnikateľský sektor - maloodber do 1 KV				
C1	5 829,42	5 783,73	45,69	100,79
C2	4 130,98	4 013,99	116,99	102,91
C3	3 479,93	3 377,87	102,06	103,02
C11	3 149,19	2 959,42	189,77	106,41
C12	3 704,03	3 621,37	82,66	102,28
C22	3 405,40	3 334,36	71,04	102,13
C32	2 975,46	2 910,68	64,78	102,23
C8				
C spolu	3 590,67	3 515,96	74,71	102,12
- odberatelia zo sietí NN - domácnosti - maloodber do 1 KV				
D1	4 629,44	4 861,71	-232,28	95,22
D12	3 978,08	3 932,44	45,63	101,16
D2	4 049,66	3 924,53	125,13	103,19
D22	3 145,81	2 996,29	149,52	104,99
D41	1 947,83	1 707,73	240,10	114,06
D42	2 038,19	1 814,06	224,13	112,36
D11	2 021,25	1 854,77	166,49	108,98
D spolu	3 590,65	3 463,79	126,86	103,66
SPOLU	3 126,30	3 058,33	67,97	102,22

Porovnanie priemerných cien v kategóriách A, B, C, D v roku 2003 a 2004

Stredoslovenská energetika a.s., Žilina

	Priemerná cena		2004/2003	
	2004	2003	+/-	%
	Sk/MWh	Sk/MWh	Sk/MWh	
- odberatelia zo sietí VVN - veľkoodber nad 52 KV				
A spolu	1 971,18	1 852,08	119,10	106,43
- odberatelia zo sietí VN - veľkoodber od 1- 52 KV				
B spolu	2 920,71	2 837,38	83,33	102,94
- odberatelia zo sietí NN - podnikateľský sektor - maloodber do 1 KV				
C spolu	3 834,95	3 585,41	249,54	106,96
- odberatelia zo sietí NN - domácnosti - maloodber do 1 KV				
D spolu	3 464,46	2 908,59	555,87	119,11
SPOLU	2 912,90	2 669,89	243,01	109,10

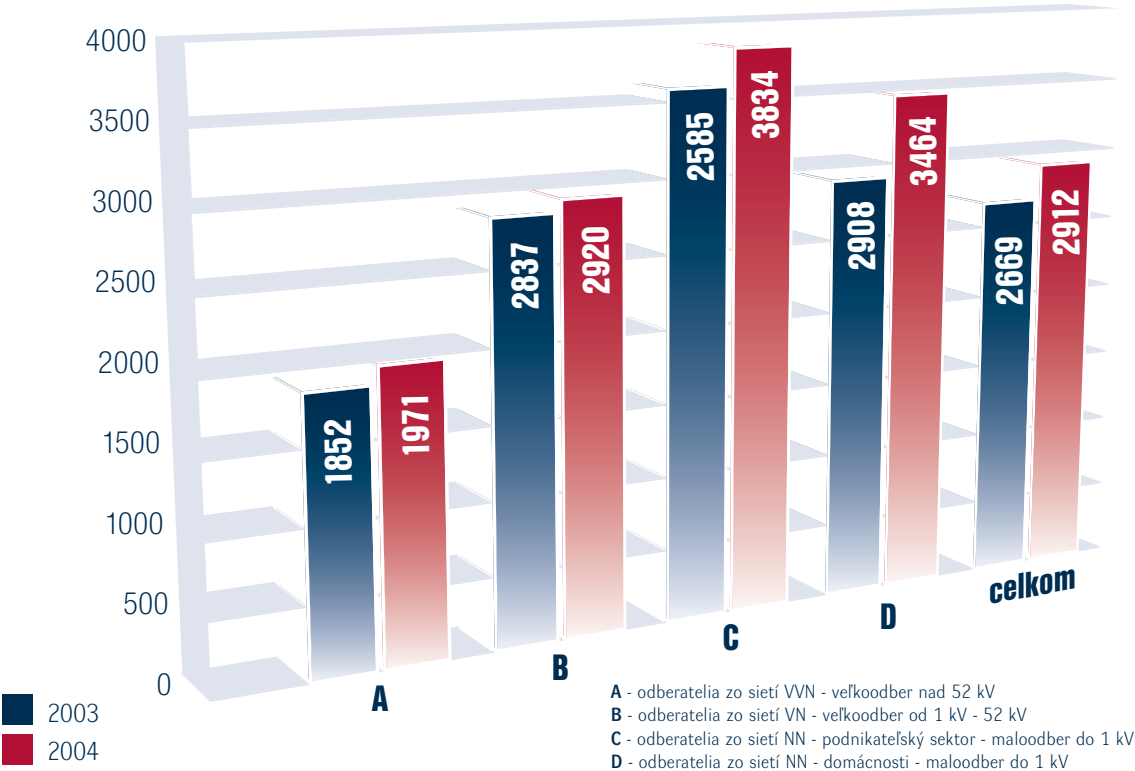
Hodnoty údajov bez vplyvu DPH

Vývoj priemerných taríf A, B, C, D v rokoch 2003 a 2004
Stredoslovenská energetika a.s., Žilina

	Priemerná cena		2004/2003	
	2004	2003	+/-	%
	Sk/MWh	Sk/MWh	Sk/MWh	
- odberatelia zo sietí VVN - veľkoodber nad 52 KV				
A1	2 711,85	2 167,84	544,01	125,09
A2	2 777,41	2 142,07	635,34	129,66
A10	2 437,25	2 976,12	-538,87	81,89
A1a	1 640,54		1 640,54	
A1b	2 012,95		2 012,95	
A1c	2 047,59		2 047,59	
A1d	2 243,04		2 243,04	
A spolu	1 971,18	1 852,08	119,10	106,43
- odberatelia zo sietí VN - veľkoodber od 1- 52 KV				
B1	2 832,82	2 505,86	326,96	113,05
B2	2 846,16	2 684,34	161,82	106,03
B3	2 930,25	2 939,85	-9,60	99,67
B4	3 085,40	3 266,73	-181,33	94,45
B5	3 279,02	3 429,62	-150,60	95,61
B10	3 128,09	3 255,90	-127,81	96,07
B11	2 593,01	2 748,72	-155,71	94,34
B12	2 232,53	2 146,68	85,85	104,00
B13	4 190,82	4 687,13	-496,31	89,41
B1a	2 120,49		2 120,49	
B2a	2 447,73		2 447,73	
B spolu	2 920,71	2 837,38	83,33	102,94
- odberatelia zo sietí NN - podnikateľský sektor - maloodber do 1 KV				
C1	6 172,85	6 444,47	-271,62	95,79
C17	3 998,40	7 731,13	-3 732,73	51,72
C2	4 890,88	4 570,66	320,22	107,01
C27	3 523,28	3 275,51	247,77	107,56
C3	3 706,71	3 431,49	275,22	108,02
C37	3 143,06	2 969,38	173,68	105,85
C6				
C4	3 000,00	2 900,00	100,00	103,45
D1	5 383,05	4 624,00	759,05	116,42
D14	3 870,64	3 257,07	613,57	118,84
C5	3 194,67	2 942,15	252,52	108,58
C spolu	3 834,95	3 585,41	249,54	106,96
- odberatelia zo sietí NN - domácnosti - maloodber do 1 KV				
D1	6 372,64	5 417,86	954,78	117,62
D14	4 763,71	3 591,06	1 172,65	132,65
D2	4 503,27	3 528,46	974,81	127,63
D24	3 425,97	2 594,84	831,13	132,03
D25	2 429,38	1 883,08	546,30	129,01
D26	2 120,15	1 894,06	226,09	111,94
D37	2 073,20	1 660,09	413,11	124,88
D38	3 284,50	3 012,72	271,78	109,02
D spolu	3 464,46	2 908,59	555,87	119,11
SPOLU	2 912,90	2 669,89	243,01	109,10

Porovnanie (KPC) podľa kategórií regulovaných odberateľov rozvodného podniku
Stredoslovenská energetika, a. s.

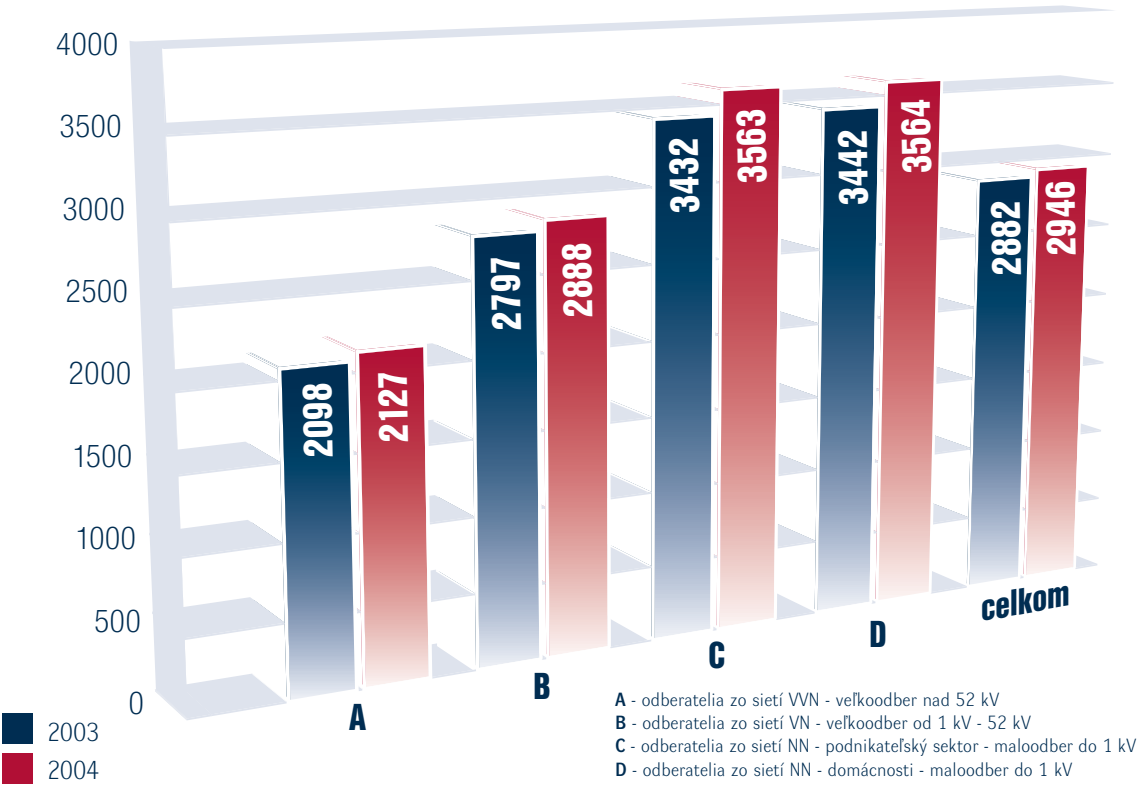
Porovnanie priemerných cien v kategóriách A, B, C, D v roku 2003 a 2004
Východoslovenská energetika a.s., Košice

	Priemerná cena		2004/2003	
	2004	2003	+/-	%
	Sk/MWh	Sk/MWh	Sk/MWh	
- odberatelia zo sietí VVN - veľkoodber nad 52 KV				
A spolu	2 127,88	2 098,19	29,69	101,42
- odberatelia zo sietí VN - veľkoodber od 1- 52 KV				
B spolu	2 888,50	2 797,02	91,48	103,27
- odberatelia zo sietí NN - podnikateľský sektor - maloodber do 1 KV				
C spolu	3 563,98	3 432,10	131,89	103,84
- odberatelia zo sietí NN - domácnosti - maloodber do 1 KV				
D spolu	3 564,35	3 442,53	121,82	103,54
SPOLU	2 946,39	2 882,35	64,04	102,22

Vývoj priemerných taríf A, B, C, D v rokoch 2003 a 2004
Východoslovenská energetika a.s., Košice

	Priemerná cena		2004/2003	
	2004	2003	+/-	%
	Sk/MWh	Sk/MWh	Sk/MWh	
- odberatelia zo sietí VVN - veľkoodber nad 52 KV				
A1	2 520,60	2 578,47	-57,87	97,8
A1	2 113,26	2 033,27	79,99	103,9
A1	2 179,38	2 119,08	60,30	102,8
A1	2 022,15	2 016,67	5,48	100,3
A2	2 151,90	2 126,79	25,11	101,18
A2Z	2 720,02	2 581,59	138,43	105,36
A spolu	2 127,88	2 098,19	29,69	101,42
- odberatelia zo sietí VN - veľkoodber od 1- 52 KV				
B1	2 544,57	2 473,31	71,26	102,88
B2	2 766,29	2 688,08	78,21	102,91
B2Z	3 284,42	3 184,63	99,79	103,13
B3	2 784,17	2 667,68	116,49	104,37
B4	2 927,87	2 840,33	87,54	103,08
B5	3 141,00	3 047,07	93,93	103,08
B6	2 578,92	2 451,80	127,12	105,18
B7	2 109,57	2 025,43	84,14	104,15
B8	4 244,00	4 052,26	191,74	104,73
B spolu	2 888,50	2 797,02	91,48	103,27
- odberatelia zo sietí NN - podnikateľský sektor - maloodber do 1 KV				
C1	5 651,83	5 419,88	231,95	104,28
C2	2 612,66	2 438,46	174,21	107,14
C3	4 366,09	4 243,34	122,75	102,89
C4	3 220,82	3 104,30	116,53	103,75
C5	3 415,27	3 243,40	171,87	105,30
C6	3 095,36	2 944,25	151,11	105,13
C7	4 883,71	4 762,15	121,57	102,55
C8	3 911,82	3 819,37	92,44	102,42
C9	x	x	0,00	0,00
C10	3 050,00	2 900,00	150,00	105,17
C11	3 222,89	3 044,01	178,87	105,88
C spolu	3 563,98	3 432,10	131,89	103,84
- odberatelia zo sietí NN - domácnosti - maloodber do 1 KV				
D1	5 244,30	5 047,64	196,66	103,90
D2	4 077,33	4 048,92	28,41	100,70
D3	4 026,94	3 865,67	161,27	104,17
D3S	3 506,47	3 375,40	131,07	103,88
D4	3 115,10	3 117,73	-2,63	99,92
D4S	3 098,63	2 972,48	126,15	104,24
D5		2 193,05	-2 193,05	0,00
D6	2 158,06	1 737,21	420,84	124,23
D7	1 926,67	1 815,19	111,48	106,14
D spolu	3 564,35	3 442,53	121,82	103,54
SPOLU	2 946,39	2 882,35	64,04	102,22

Porovnanie (KPC) podľa kategórií regulovaných odberateľov rozvodného podniku
Východoslovenská energetika, a. s.

*Ročné a mesačné navýšenia platieb
vybraných taríf elektriny v r. 2004 v porovnaní s r. 2003*

Bytová sadzba (B - staré označenie)						
	Nové označenie	Referenčná	Referenčná	Referenčná	Ročné navýšenie platby v r. 2004 v Sk	Mesačné navýšenie platby v r. 2004 v Sk
		spotreba vo VT v kWh	spotreba v NT v kWh	celková spotreba v kWh		
ZSE, a.s.	D2	2 300	0	2 300	872	73
SSE, a.s.	D2	2 300	0	2 300	2 038	170
VSE, a.s.	D3	2 300	0	2 300	884	74

Bytová sadzba (BS - staré označenie)						
	Nové označenie	Referenčná	Referenčná	Referenčná	Ročné navýšenie platby v r. 2004 v Sk	Mesačné navýšenie platby v r. 2004 v Sk
		spotreba vo VT v kWh	spotreba v NT v kWh	celková spotreba v kWh		
ZSE, a.s.	D1	800	0	800	239	20
SSE, a.s.	D1	800	0	800	936	78
VSE, a.s.	D1	800	0	800	316	26

Akumulačné vykurovanie (BV - staré označenie)						
	Nové označenie	Referenčná	Referenčná	Referenčná	Ročné navýšenie platby v r. 2004 v Sk	Mesačné navýšenie platby v r. 2004 v Sk
		spotreba vo VT v kWh	spotreba v NT v kWh	celková spotreba v kWh		
ZSE, a.s.	D41	5 000	15 000	20 000	6 145	512
SSE, a.s.	D25	5 000	15 000	20 000	13 856	1 155
VSE, a.s.	D5	5 000	15 000	20 000	6 609	551

Priamovýhrevné vykurovanie (BP - staré označenie)						
	Nové označenie	Referenčná	Referenčná	Referenčná	Ročné navýšenie platby v r. 2004 v Sk	Mesačné navýšenie platby v r. 2004 v Sk
		spotreba vo VT v kWh	spotreba v NT v kWh	celková spotreba v kWh		
ZSE, a.s.	D11	3 000	17 000	20 000	7 313	609
SSE, a.s.	D37	3 000	17 000	20 000	16 243	1 354
VSE, a.s.	D7	3 000	17 000	20 000	9 544	795

Priamovýhrevné vykurovanie (BP - staré označenie)						
	Nové označenie	Referenčná	Referenčná	Referenčná	Ročné navýšenie platby v r. 2004 v Sk	Mesačné navýšenie platby v r. 2004 v Sk
		spotreba vo VT v kWh	spotreba v NT v kWh	celková spotreba v kWh		
ZSE, a.s.	D11	500	14 500	15 000	4 816	401
SSE, a.s.	D37	500	14 500	15 000	9 749	812
VSE, a.s.	D7	500	14 500	15 000	6 328	527

Platby sú uvedené v Sk s DPH

VT - vysoká tarifa
NT - nízka tarifa

6.2. Regulácia plynárenstva a vodohospodárskych činností

Rozhodnutia o cenách za dodávku zemného plynu, vodného a stočného boli spracovávané na základe návrhov, ktoré úradu doručili regulované subjekty. Návrhy boli vypracované v súlade s metódami regulácie a na základe analýz, ktoré úrad pripravil. Ceny za dodávku zemného plynu odberateľom na rok 2003 úrad určoval na základe rozhodnutia úradu č. 523/2001 Z. z. o spôsobe výpočtu maximálnych cien za dodanie zemného plynu odberateľom, rozhodnutia úradu č. 650/2002 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa rozhodnutie úradu č. 523/2001 Z. z. a rozhodnutia úradu č. 746/2002 Z. z. o rozsahu regulácie cien pre regulovaný subjekt, ktorého distribúcia a dodávka elektriny odberateľom v roku t-1 bola nižšia ako 1,5 mil. MWh a pre regulovaný subjekt, ktorého preprava a rozvod zemného plynu odberateľom v roku t-1 bola nižšia ako 100 mil. m³.

6.2.1. Regulácia cien zemného plynu

V odvetví plynárenstva úrad na rok 2003 vydal 38 rozhodnutí pre lokálnych distribútorov plynu (subjekty, ktoré majú licenciu iba na malé územie, zvyčajne priemyselný areál a ktorých dodávka zemného plynu odberateľom je nižšia ako 100 mil. m³), z toho 13 distribútorov predložilo vlastný návrh cien za dodávku zemného plynu a 25 distribútorov sa rozhodlo pre odberateľov použiť tarify nadradenej sústavy, a to SPP, a. s., Bratislava.

V zmysle § 5 ods. 1 písm. d) zákona č. 276/2001 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach a o zmene a doplnení niektorých zákonov úrad rozhoduje

o obchodných podmienkach pri vykonávaní regulovanej činnosti. V zmysle uvedeného úrad v roku 2003 posudzoval a schválil obchodné podmienky prepravy zemného plynu oprávneným odberateľom, čím vytvoril úplné legislatívne prostredie na otvorenie trhu so zemným plynom. Treba uviesť, že v priebehu roku 2003 došlo k zrušeniu rozhodnutí, ktoré upravovali reguláciu cien zemného plynu a boli nahradené výnosom úradu č. 2/2003 z 30. júla 2003, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupe pri regulácii cien v plynárenstve a pri určovaní rozsahu ekonomicky oprávnených nákladov a primeraného zisku. V poslednom štvrtroku roku 2003 úrad na rok 2004 vydal 24 rozhodnutí, ktorými určil ceny dodávky zemného plynu odberateľom. Pre Slovenský plynárenský priemysel, a. s., Bratislava to bolo jedno rozhodnutie a pre lokálnych distribútorov plynu 23 rozhodnutí, z toho 5 distribútorov predložilo vlastný návrh cien za dodávku zemného plynu a 18 distribútorov sa rozhodlo pre odberateľov použiť tarify nadradenej sústavy, a to SPP, a. s., Bratislava.

Vzhľadom na to, že v návrhu cien na rok 2004 si SPP, a. s., Bratislava uplatnil 100 % maximálneho výnosu a návrh taríf predložil na základe filozofie „čím väčší odber zemného plynu, tým menšia jednotková cena zemného plynu“ a na základe úplného odstránenia krížových dotácií medzi jednotlivými odberateľskými kategóriami, ceny na rok 2004 sa zvýšili oproti roku 2003 v zmysle nasledujúcej tabuľky.

Porovnanie priemerných predajných cien za m³ zemného plynu
na rok 2004 oproti roku 2003 (bez DPH)

Maloodberatelia a domácnosti	Priemerná cena na rok 2004	Priemerná cena v roku 2003	Percentuálna medziročná zmena
MD1 (do 200 m³)	15,155 Sk	11,972 Sk	26,59%
MD2 (200 m³ - 1 700 m³)	9,205 Sk	7,682 Sk	19,83%
MD3 (1 700 m³ - 6 500 m³)	8,323 Sk	6,594 Sk	26,22%
MD4 (nad 6 500 m³)	7,848 Sk	7,648 Sk	2,62%

Výrobná spotreba	Priemerná cena na rok 2004	Priemerná cena v roku 2003	Percentuálna medziročná zmena
S (do 400 tis. m³)	7,667 Sk	7,822 Sk	-1,98%
V1 (400 tis. m³ - 2 mil. m³)	7,633 Sk	7,878 Sk	-3,11%
V2 (2 mil. m³ - 15 mil. m³)	7,550 Sk	7,640 Sk	-1,18%

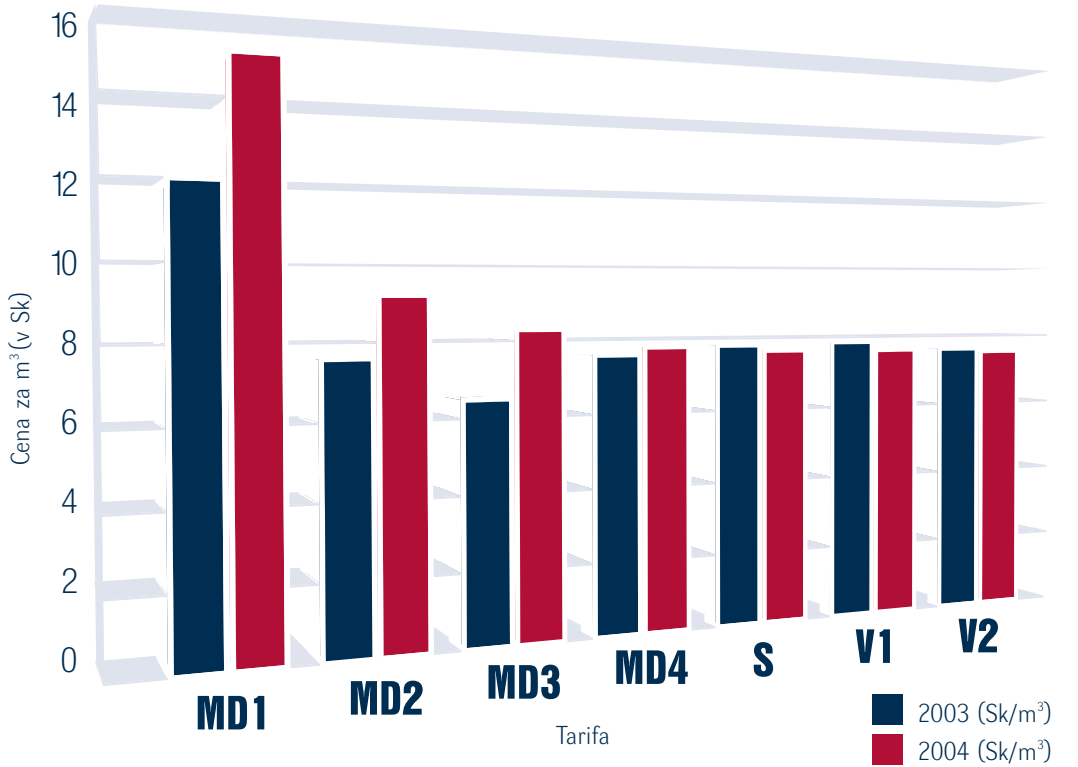
Poznámka:
Všetky ceny sú uvedené bez DPH a percentuálna medziročná zmena nezohľadňuje zmenu DPH.
Uvedené ceny sú v priemere za danú kategóriu a zohľadňujú aj fixné časti cien.
Tarify MD1 až MD 4 sa používajú pre domácnosti a pre maloodber s pretlakom na meradle do 5 kPa.
Tarify S, V1, V2 sa používajú pre odberateľov s pretlakom na meradle nad 5 kPa.

Porovnanie priemerných predajných cien za m³ zemného plynu
na rok 2004 oproti roku 2003

Maloodberatelia a domácnosti	Priemerná cena na rok 2004 bez DPH	Priemerná cena na rok 2004 vrátane DPH 19%	Priemerná cena v roku 2003 bez DPH	Priemerná cena v roku 2003 vrátane DPH 14%	Percentuálna medziročná zmena bez vplyvu DPH	Percentuálna medziročná zmena vrátane zmeny DPH
MD1 (do 200 m³)	15,155 Sk	18,034 Sk	11,972 Sk	13,648 Sk	26,59%	32,14%
MD2 (200 m³ - 1 700 m³)	9,205 Sk	10,954 Sk	7,682 Sk	8,757 Sk	19,83%	25,08%
MD3 (1 700 m³ – 6 500 m³)	8,323 Sk	9,904 Sk	6,594 Sk	7,517 Sk	26,22%	31,76%
MD4 (nad 6 500 m³)	7,848 Sk	9,339 Sk	7,648 Sk	8,719 Sk	2,62%	7,12%

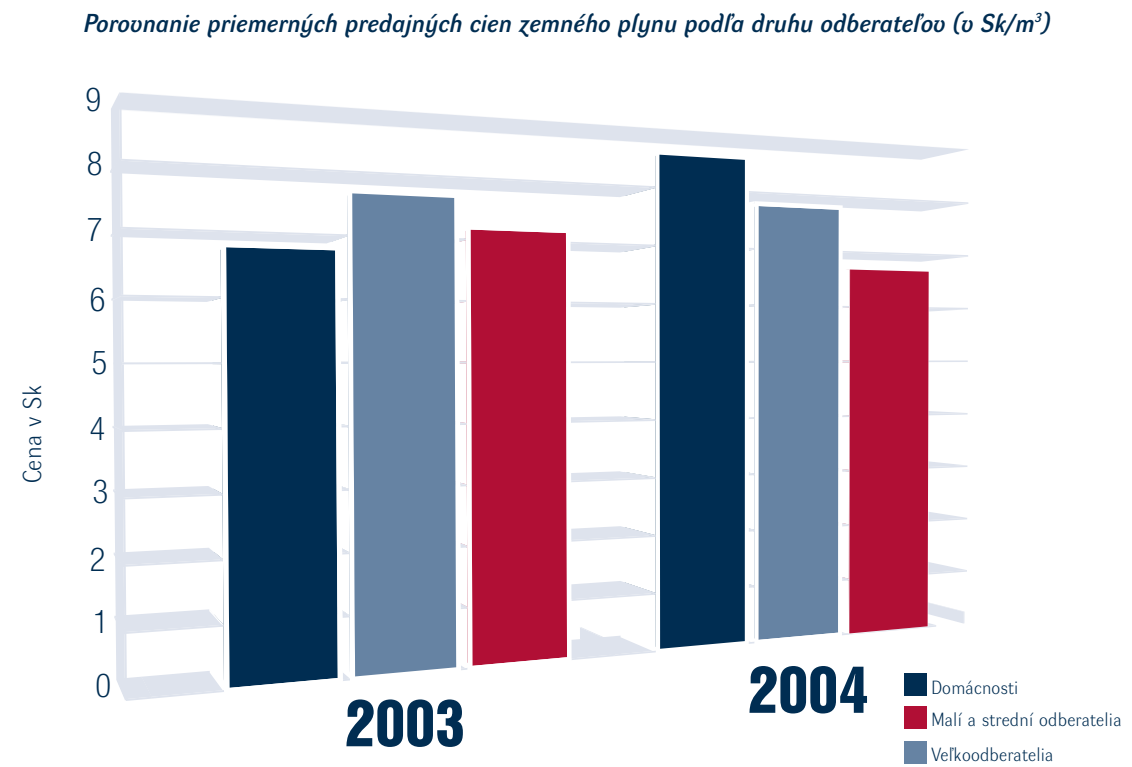
Poznámka:
Uvedené ceny sú v priemere za danú kategóriu a zohľadňujú aj fixné časti cien.
Tarify MD1 až MD 4 sa používajú pre domácnosti a pre maloodber s pretlakom na meradle do 5 kPa.

Porovnanie priemerných predajných cien zemného plynu podľa taríf

Priemerné predajné ceny zemného plynu podľa druhu odberateľov (bez DPH)

Druh odberateľov	2003 (Sk/m³)	2004 (Sk/m³)	Medziročná zmena
Domácnosti	6,805 Sk	8,568 Sk	29,91%
Malí a strední odberatelia	7,733 Sk	7,748 Sk	0,19%
Veľkoodberatelia (vrátane oprávnených)	7,269 Sk	6,840 Sk	-5,90%

Porovnanie úrovne predajných cien v roku 2003 a 2004

	2003 (bez DPH)				2004 (bez DPH)			
	fix. mes. sadzba (Sk/mes.)	fix. kubík. sadzba (Sk/m³)	prem. sadzba (Sk/m³)	výk. Sadzba Sk/m³	fix. mes. sadzba (Sk/mes.)	fix. kubík. sadzba (Sk/m³)	prem. sadzba (Sk/m³)	výk. sadzba Sk/m³
D1 / MD1 0 – 200 m³ vrátane	15,80		9,00		15,80		12,54	
D2 / MD2 nad 200 do 1700 m³ vrátane	53,30		6,75		89,47		8,12	
D3 / MD3 nad 1700 do 6500 m³ vrátane	202,05		5,70		135,91		7,79	
M / MD4 nad 6500 do 60 tis. m³ vrátane	275,75		7,80		206,25		7,66	
S nad 60 tis. do 400 tis. m³ vrátane	325,75	0,67	7,12		276,28	0,67	6,97	
V1 nad 400 tis. do 2 mil. m³ vrátane	8 204	0,67	6,50	81,37	1 268,67	0,67	6,19	102,78
V2 nad 2 mil. do 15 mil. m³ vrátane	63 195	0,67	6,17	81,37	32 005,19	0,67	6,08	92,99

D1 / MD1 – odberateľ bol v roku 2003 v kategórii D1, od roku 2004 bude zaradený do kategórie MD1

Dopady zo zvýšenia predajných cien zemného plynu pre odberateľskú kategóriu domácnosť pri priemernej spotrebe v danej tarife (s 19 % DPH)

cenová tarifa	ročný odber ZP m³	použitie ZP	mesačné náklady pri priemernej spotrebe ZP v danej cen. tarife ceny 2003 (Sk)	mesačné náklady pri priemernej spotrebe ZP v danej cen. tarife ceny 2004 (Sk)	ročné náklady pri priem. spotrebe ZP v danej cen. tarife ceny 2003 (Sk)	ročné náklady pri priem. spotrebe ZP v danej cen. tarife ceny 2004 (Sk)	rozdiel-mes. náklady Sk	rozdiel-ročné náklady Sk
D1	0 - 200 vrát.	prevažne na varenie	80	110	965	1 315	30	350
D2	nad 200 - 1 700 vrát.	prevažne na varenie a ohrev vody	701	910	8 409	10 921	209	2 512
D3	nad 1 700 - 6 500 vrát.	prevažne na varenie, ohrev vody a vykurovanie	1 884	2 521	22 609	30 252	637	7 643
D4	nad 6 500 - 60 000 vrát.	prevažne na varenie, ohrev vody a vykurovanie väčšieho rozsahu	4 607	6 062	55 289	72 742	1 455	17 453

Dopady zo zvýšenia predajných cien zemného plynu pre odberateľskú kategóriu maloodber pri priemernej spotrebe v danej tarife

bez DPH

cenová tarifa	ročný odber ZP m³	použitie ZP	ročné náklady pri priemernej spotrebe ZP v danej cen. tarife ceny 2003 (Sk)	ročné náklady pri priemernej spotrebe ZP v danej cen. tarife ceny 2004 (Sk)	rozdiel-ročné náklady Sk
M1	0 - 200 vrát.	prevažne na varenie	3 661	756	-2 905
M2	nad 200 - 1 700 vrát.	prevažne na varenie a ohrev vody	10 176	8 222	-1 954
M3	nad 1 700 - 6 500 vrát.	prevažne na varenie, ohrev vody a vykurovanie	28 081	26 371	-1 710
M4	nad 6 500 - 60 000 vrát.	prevažne na varenie, ohrev vody, vykurovanie a technologické využitie	130 622	127 503	-3 119

s 19% DPH

M1	0 - 200 vrát.	prevažne na varenie	4 174	899	-3 275
M2	nad 200 - 1 700 vrát.	prevažne na varenie a ohrev vody	11 600	9 784	-1 816
M3	nad 1 700 - 6 500 vrát.	prevažne na varenie, ohrev vody a vykurovanie	32 012	31 382	-630
M4	nad 6 500 - 60 000 vrát.	prevažne na varenie, ohrev vody, vykurovanie a technologické využitie	148 909	151 728	2 819

6.2.2. Regulácia vodohospodárskych činností

Ceny za výrobu a dodávku pitnej vody a za odvedenie a čistenie odpadovej vody odberateľom na rok 2003 boli určené na základe rozhodnutia úradu č. 598/2002 Z. z. zo dňa 24. 9. 2002 o rozsahu vecne regulovanej ceny za výrobu a dodávku pitnej vody a za odvedenie a čistenie odpadovej vody. V priebehu roku bolo uvedené rozhodnutie zrušené a nahradené výnosom úradu č. 4/2003 z 30. 7. 2003, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupe pri regulácii cien vo vodohospodárskych činnostiach súvisiacich s prevádzkovaním verejného vodovodu alebo verejnej kanalizácie a pri určovaní rozsahu ekonomicky oprávnených nákladov a primeraného zisku. Táto zmena sa nedotkla vydaných cenových rozhodnutí na rok 2003, nakoľko nedošlo k žiadnej zmene spôsobu kalkulácie cien. Ceny na rok 2004 sa určovali už na základe výnosu úradu č. 4/2003.

Cenovej regulácii úradu podliehajú všetci prevádzkovatelia verejných vodovodov a verejných kanalizácií. Patria sem nielen veľké vodárenské spoločnosti, ale aj obce a spoločnosti, ktoré prevádzkujú malé vodárenské systavy lokálneho významu. Hlavným atribútom cenovej regulácie v oblasti cien za výrobu a dodávku pitnej vody a cien za odvedenie a čistenie odpadovej vody v priebehu roku 2003 bol zámer určiť spravodlivé ceny pre jednotlivé vodárenské spoločnosti s prihliadnutím na výšku ekonomicky oprávnených nákladov. Pokračoval proces odstraňovania krížových dotácií medzi cenami pre jednotlivé skupiny odberateľov, aj keď u väčšiny regulovaných subjektov sú ceny pre domácnosti ešte stále doto-

teľov alebo na úkor negatívneho hospodárskeho výsledku regulovaných subjektov. Tento trend však nie je z dlhodobého hľadiska udržateľný. Úrad má záujem naďalej podporovať možnosť investícií do vodárenskej infraštruktúry a čistiarní odpadových vôd. Cieľom úradu je vytvoriť transparentné prostredie na efektívne určovanie cien vo vodárenstve.

Počas roka 2003 sa ukončila transformácia veľkých vodárenských spoločností zo štátnych podnikov na akciové spoločnosti. Fond národného majetku postupne prevádzal akcie vodárenských spoločností na obce a mestá, ale tento proces ešte nebol ukončený. V dôsledku transformácie na Slovensku pôsobí osem veľkých regionálnych vodárenských spoločností.

V roku 2003 úrad pripravil 55 cenových rozhodnutí vo vodárenstve na rok 2003 a 15 cenových rozhodnutí na rok 2004 vrátane cenových rozhodnutí pre 8 najväčších vodárenských spoločností na Slovensku. Cena za výrobu a dodávku pitnej vody na rok 2004 sa zvýšila pre kategóriu domácnosť o 35 % (bez vplyvu DPH) a cena za odvedenie a čistenie odpadovej vody na rok 2004 o 30 % (bez vplyvu DPH). Týmto sa krížové dotácie medzi kategóriou odberateľov domácnosti a priemysel len zmiernili. Na ich úplné odstránenie a dosiahnutie spravodlivých cien vodného a stočného bude pravdepodobne nutné výrazné zvýšenie cien aj v roku 2005, najmä v oblasti stočného. Následne je možné očakávať väčšie cenové rozdiely medzi regiónmi aj pri cenách pre domácnosti.

Ceny za výrobu a dodávku pitnej vody pre domácnosti

	Cena v roku 2003	Cena na rok 2004
Bratislavská vodárenská spoločnosť	14,10 Sk	19,00 Sk
Trnavská vodárenská spoločnosť	12,80 Sk	17,30 Sk
Západoslovenská vodárenská spoločnosť	14,10 Sk	19,00 Sk
Trenčianska vodárenská spoločnosť	14,10 Sk	19,00 Sk
Severoslovenská vodárenská spoločnosť	14,10 Sk	19,00 Sk
Stredoslovenská vodárenská spoločnosť	14,10 Sk	19,00 Sk
Podtatranská vodárenská spoločnosť	14,10 Sk	19,00 Sk
Východoslovenská vodárenská spoločnosť	14,10 Sk	19,00 Sk

Pozn. Ceny sú uvedené bez DPH.

Ceny za výrobu a dodávku pitnej vody pre odberateľov okrem domácností

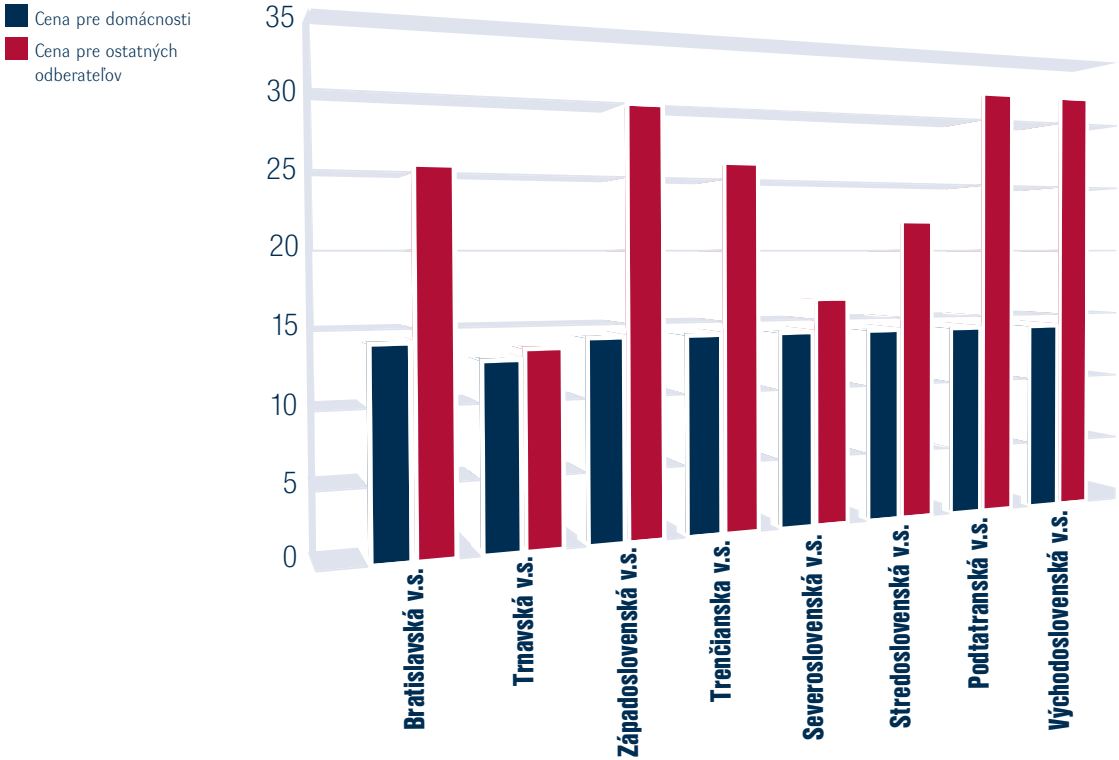
	Cena v roku 2003	Cena na rok 2004	Zmena ceny
Bratislavská vodárenská spoločnosť	24,52 Sk	22,79 Sk	-7,06%
Trnavská vodárenská spoločnosť	13,50 Sk	17,90 Sk	32,59%
Západoslovenská vodárenská spoločnosť	30,00 Sk	32,00 Sk	6,67%
Trenčianska vodárenská spoločnosť	26,17 Sk	26,00 Sk	-0,65%
Severoslovenská vodárenská spoločnosť	16,50 Sk	22,91 Sk	38,85%
Stredoslovenská vodárenská spoločnosť	22,20 Sk	25,53 Sk	15,00%
Podtatranská vodárenská spoločnosť	32,00 Sk	31,50 Sk	-1,56%
Východoslovenská vodárenská spoločnosť	32,00 Sk	32,00 Sk	0,00%

Pozn. Ceny sú uvedené bez DPH.

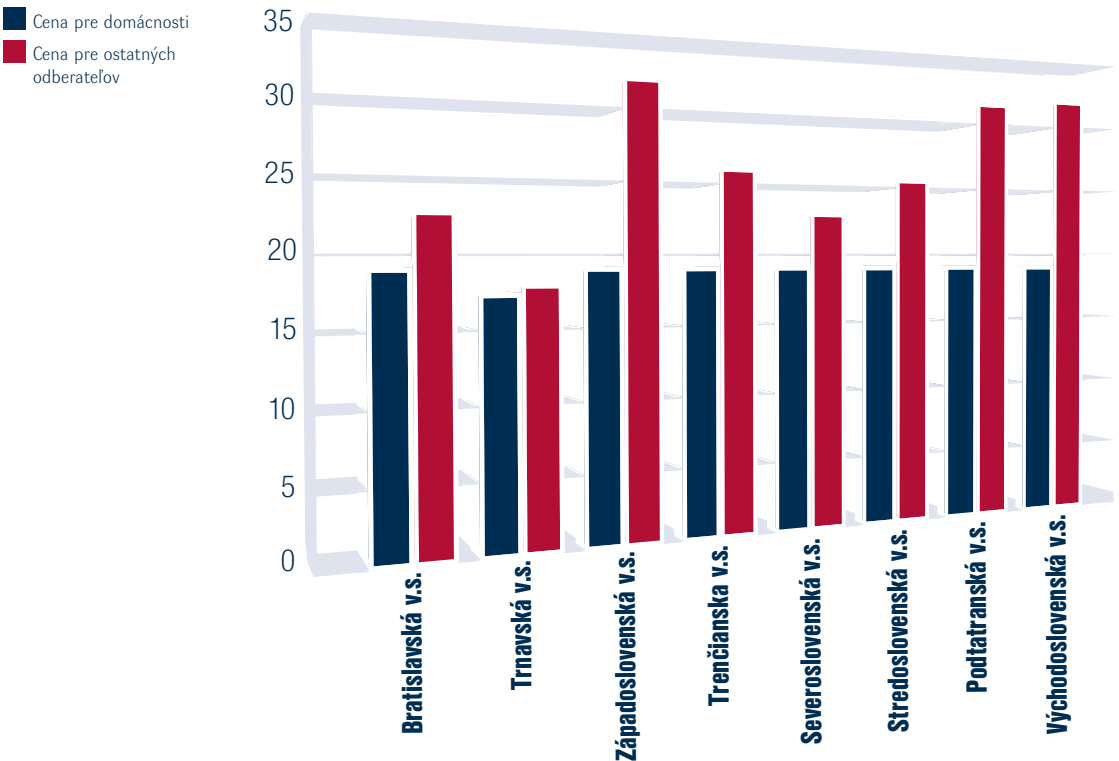
* Severoslovenská vodárenská spoločnosť mala v roku 2003 tarify v závislosti od objemu v rozpätí od 15,70 Sk/m³ do 17,30 Sk/m³, v roku 2004 má tarify v závislosti od objemu dodávky v rozpätí od 20,50 Sk/m³ do 24,10 Sk/m³

** Podtatranská vodárenská spoločnosť má v roku 2004 tarify v závislosti od objemu dodávky v rozpätí od 28 Sk/m³ do 32 Sk/m³.

Porovnanie cien za výrobu a dodávku pitnej vody v roku 2003 (v Sk/m³)

Porovnanie cien za výrobu a dodávku pitnej vody v roku 2004 (v Sk/m³)

Ceny za odvedenie a čistenie odpadovej vody pre domácnosti

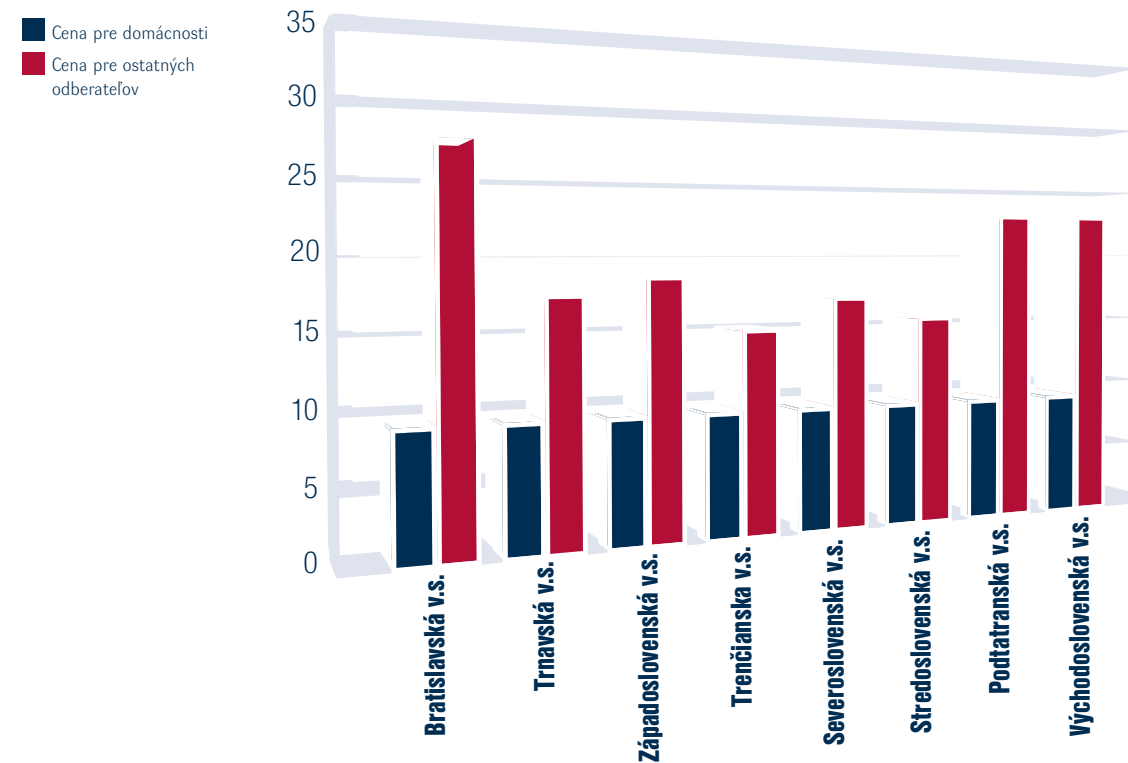
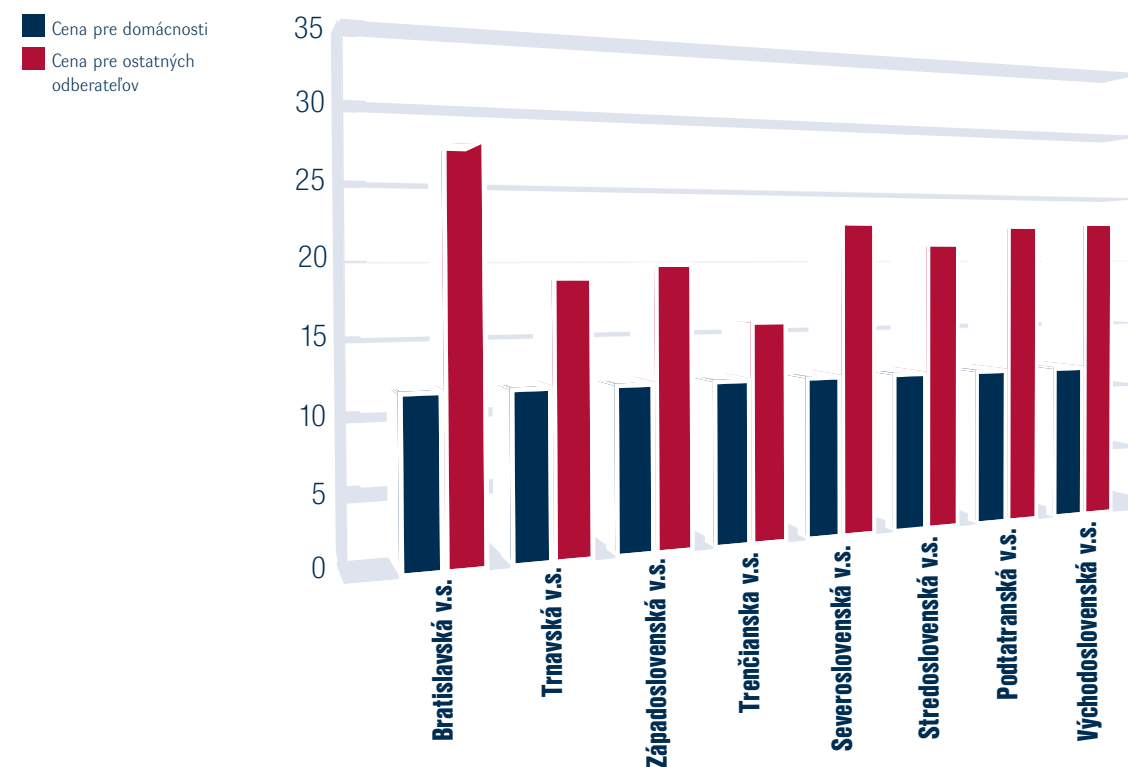
	Cena v roku 2003	Cena na rok 2004
Bratislavská vodárenská spoločnosť	8,90 Sk	11,60 Sk
Trnavská vodárenská spoločnosť	8,90 Sk	11,60 Sk
Západoslovenská vodárenská spoločnosť	8,90 Sk	11,60 Sk
Trenčianska vodárenská spoločnosť	8,90 Sk	11,60 Sk
Severoslovenská vodárenská spoločnosť	8,90 Sk	11,60 Sk
Stredoslovenská vodárenská spoločnosť	8,90 Sk	11,60 Sk
Podtatranská vodárenská spoločnosť	8,90 Sk	11,60 Sk
Východoslovenská vodárenská spoločnosť	8,90 Sk	11,60 Sk

Pozn. Ceny sú uvedené bez DPH.

Ceny za odvedenie a čistenie odpadovej vody pre odberateľov okrem domácností

	Cena v roku 2003	Cena na rok 2004	Zmena ceny
Bratislavská vodárenská spoločnosť	27,77 Sk	27,77 Sk	0,00%
Trnavská vodárenská spoločnosť	17,35 Sk	18,97 Sk	9,34%
Západoslovenská vodárenská spoločnosť	18,50 Sk	19,80 Sk	7,03%
Trenčianska vodárenská spoločnosť	14,70 Sk	15,70 Sk	6,80%
Severoslovenská vodárenská spoločnosť	16,90 Sk	22,83 Sk	35,09%
Stredoslovenská vodárenská spoločnosť	15,30 Sk	21,37 Sk	39,67%
Podtatranská vodárenská spoločnosť	23,00 Sk	22,76 Sk	-1,04%
Východoslovenská vodárenská spoločnosť	23,00 Sk	23,00 Sk	0,00%

Pozn. Ceny sú uvedené bez DPH.
* Severoslovenská vodárenská spoločnosť mala v roku 2003 tarify v závislosti od objemu v rozpätí od 16 Sk/m³ do 17,70 Sk/m³, v roku 2004 má tarify v závislosti od objemu dodávky v rozpätí od 19,50 Sk/m³ do 24 Sk/m³
** Podtatranská vodárenská spoločnosť má v roku 2004 tarify v závislosti od objemu dodávky v rozpätí od 20 Sk/m³ do 23 Sk/m³.

Porovnanie cien za odvedenie a čistenie odpadovej vody v roku 2003 (v Sk/m³)Porovnanie cien za odvedenie a čistenie odpadovej vody v roku 2004 (v Sk/m³)

6.3. Regulácia cien v tepelnej energetike

Úrad pre reguláciu sieťových odvetví reguluje ceny tepla podľa zákona č. 276/2001 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Podľa § 12 tohto zákona je reguláciou v sieťových odvetviach určenie spôsobu výpočtu maximálnej ceny a určenie maximálnej ceny alebo tarify za tovar alebo službu, ktorých dodanie sa považuje za vykonávanie regulovaných činností. Maximálna cena musí zohľadňovať ekonomicky oprávnené náklady a primeraný zisk. Postup pri regulácii cien tepla v tepelnej energetike a rozsah ekonomicky oprávnených nákladov a primeraného zisku na rok 2003 určovalo rozhodnutie úradu č. 611/2002 Z. z. o rozsahu regulácie cien pre výrobu, výkup a rozvod tepla. Rozhodnutie bolo zrušené výnosom úradu č. 3/2003, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupe pri regulácii cien v tepelnom hospodárstve a pri určovaní rozsahu ekonomicky oprávnených nákladov a primeraného zisku, ktorý je účinný od 3. 10. 2003.

Cena tepla vychádza z predpokladaných kalkulovaných nákladov regulovaných subjektov na zmluvne dohodnuté množstvo dodaného tepla. Pokiaľ bol návrh ceny tepla spracovaný v súlade s platnou legislatívou, znamená to, že v kalkulácii boli dodržané limitované položky a úrad cenu schválil. Pri schvaľovaní rozsahu primeraného zisku úrad bral do úvahy najmä cenu tepla pre konečného spotrebiteľa.

Úrad schválil ceny tepla na rok 2003 pre 493 regulovaných subjektov. Z určených cien spracoval úrad štatistické údaje o výške cien pre odberateľov podľa druhov tepelných systémov.

Priemerné ceny tepla na rôznych miestach predaja v roku 2003:

- na výstupe z centrálnych zdrojov tepla **335 Sk/GJ**
- na pätách objektov napojených z centrálnych zdrojov tepla a príslušných tepelných rozvodov **472 Sk/GJ**
- na výstupe blokových kotolní **453 Sk/GJ**
- na pätách objektov napojených na blokové kotolne **460 Sk/GJ**
- z domových kotolní **442 Sk/GJ**

Ceny tepla sú uvedené so 14 % DPH.

Podľa platnej legislatívy predkladajú regulované subjekty návrh cien dva mesiace pred požadovaným termínom určenia ceny. Na rok 2004 úrad schválil 1195 cien tepla pre 481 regulovaných subjektov.

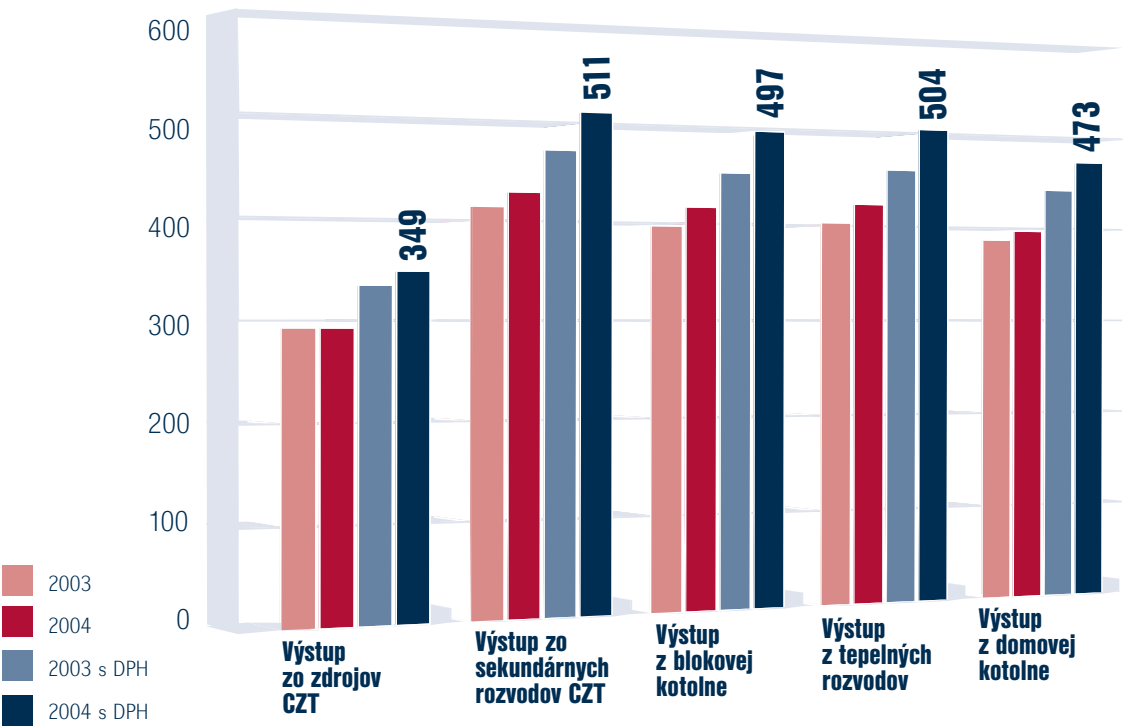
Priemerné ceny tepla predstavujú:

- na výstupe centrálnych zdrojov tepla **349 Sk/GJ**
- na pätách objektov napojených z centrálnych zdrojov tepla a príslušných tepelných rozvodov **511 Sk/GJ**
- na výstupe z blokových kotolní **497 Sk/GJ**
- na pätách objektov napojených na blokové kotolne **504 Sk/GJ**
- z domových kotolní **473 Sk/GJ**

Ceny tepla sú uvedené s 19 % DPH.

Nárast cien tepla podľa úrovni predaja (v Sk/GJ)

Úroveň predaja	2003	2004	2003 s DPH	2004 s DPH	Index 2004/2003
Výstup zdrojov CZT	293	293	335	349	1
Výstup zo sek. rozvodov CZT	414	429	472	511	1,063
Výstup z blokovej kotolne	397	417	453	497	1,05
Výstup z tepelných rozvodov	403	423	460	504	1,049
Výstup z domovej kotolne	387	397	442	473	1,025

Celkový nárast cien a jednotlivých zložiek ceny (bez DPH)

Počet regulovaných subjektov	Počet cien	Index nárastu ceny 2004/2003	Variabilná zložka 2004/2003	Fixná zložka 2004/2003
435	1 035	1,022	1,003	1,065

Poznámka: Na porovnanie cien tepla a výpočet indexu nárastu bola použitá porovnateľná vzorka 1 035 cien pre 435 regulovaných subjektov v roku 2003 a 2004.

Nárast variabilnej zložky ceny tepla

Aj keď cena zemného plynu v roku 2004 klesla pre dodávateľov tepla so spotrebou nad 60 tis.m³ cca o 2 -3 %, variabilná zložka ceny tepla stúpila v priemere o 0,3 %. Mierny nárast bol spôsobený:

- nárastom ceny tuhých palív,
- nárastom ceny elektriny a vody,
- zvýšením ročnej výkonovej sadzby zemného plynu,
- nižšou výkupnou cenou elektriny v roku 2004 oproti roku 2003.

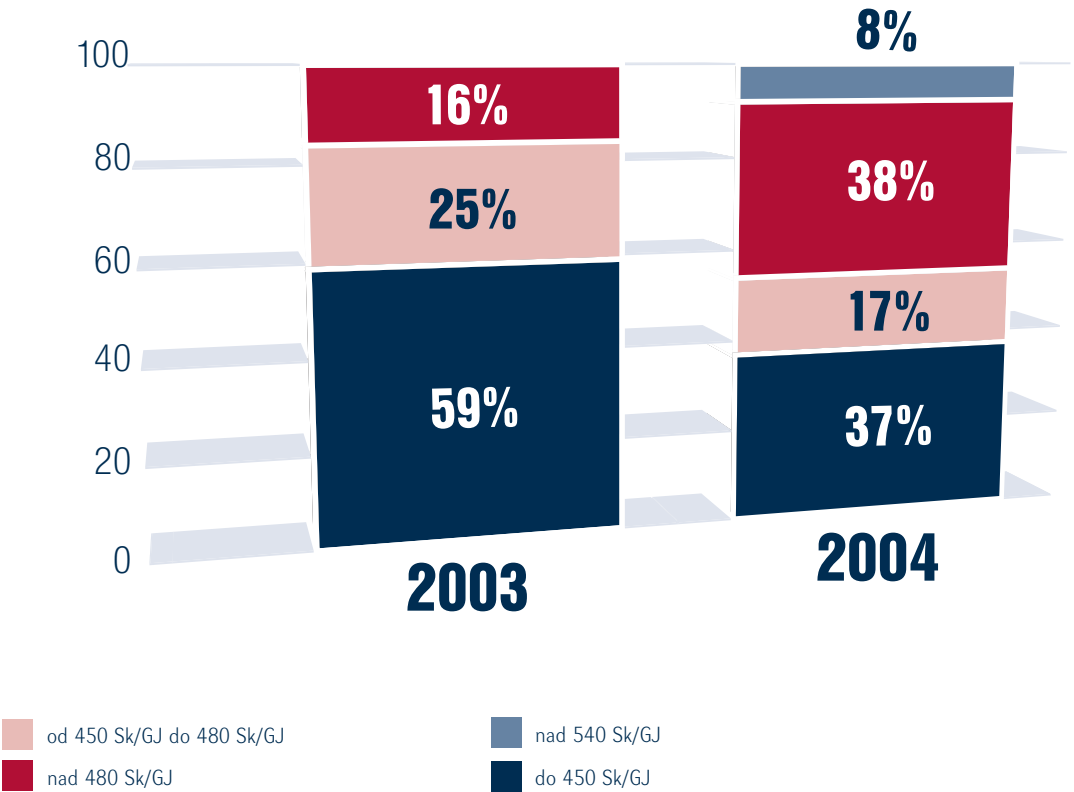
Nárast fixnej zložky

Fixná zložka ceny tepla stúpila o 6,5 % najmä z dôvodu:

- zvýšenia investícií a tým aj odpisov,
- inflácie,
- zníženia odberov tepla spôsobeného odpájaním sa od centrálnych zdrojov tepla.

Vzhľadom na to, že variabilná zložka ceny tepla predstavuje 68 % a fixná 32 %, celkový nárast ceny tepla v roku 2004 oproti roku 2003 je 2,2 %.

Štruktúra určených maximálnych cien (v %)

7. Činnosť v oblasti dozoru a kontroly

Výkon štátneho dohľadu nad podnikaním regulovaných subjektov v sieťových odvetviach je súčasťou kompetencií úradu, ktoré sú vymedzené zákonom o regulácii. Podľa § 5 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní je úrad vecne príslušným správnym orgánom prvého i druhého stupňa, ktorý koná podľa zákona vo veciach ukladania sankcií za porušenie povinností vyplývajúcich zo zákona č. 70/1998 Z. z. o energetike a 18/1996 Z.z. o cenách. Súčasne ukladá opatrenia na odstránenie nedostatkov zistených pri

vykonávaní dohľadu nad dodržiavaním zákona o regulácii v sieťových odvetviach a osobitných predpisov.

Rok 2003 bol pre úrad významným medzníkom v rámci priblíženia sa úradu k občanom a k regulovaným subjektom. Počas II. polroku úrad zriadil oblasťné pracoviská odboru dozoru a kontroly v Trenčíne, Banskej Bystrici a v Košiciach. Po ich materiálnom i personálnom vybudovaní začal plniť úlohy štátneho dohľadu na celom území Slovenskej republiky.

7.1. Výkon dohľadu

V prvom roku regulácie cien vykonávanej úradom sa dohľad v regulovaných subjektoch zameral najmä na overenie podkladov, z ktorých boli vypracovávané návrhy cien a predložené úradu na schválenie. Pri výkone dohľadu bol dôraz kladený na vylúčenie nákladov, ktoré sa nepovažujú za ekonomicky oprávnené.

Úrad tiež overoval uplatňovanie cien a taríf regulovaných komodít, ako aj dodržiavanie podmienok pre uplatnenie príslušnej regulovanej ceny, resp. tarify.

Vyhľadával subjekty, ktoré podnikajú v sieťových odvetviach bez povolenia (licencie) na podnikanie v regulovaných činnostiach, prípadne v rozpore s udelenou licenciou, alebo ktoré uskutočňujú dodávky bez úradom schválenej ceny.

Riešil spory dodávateľov a odberateľov najmä tepla, ak sa zmluvní partneri neboli schopní dohodnúť a uzatvoriť zmluvu o dodávke tepla v súlade s platnými predpismi a obchodnými podmienkami úradu. Riešil aj problémy súvisiace s neoprávneným odberom pri neplatení za uskutočnenú dodávku tepla.

Úrad ďalej zistil, že mnohé regulované subjekty nedodržiavajú zákonnú povinnosť viesť v rámci účtovníctva oddelenú evidenciu pre každú regulovanú činnosť.

Na nápravu zistených nedostatkov ukladal opatrenia a za porušenie platných predpisov ukladal v správnom konaní sankcie.

Okrem výkonu dohľadu úrad poskytoval konzultačnú činnosť vo veciach uplatňovania všeobecne záväzných právnych predpisov, aby nedošlo k ich nesprávnej aplikácii pri vykonávaní regulovanej činnosti.

Úrad vykonal v roku 2003 dohľad v 38 regulovaných subjektoch, z toho:

- 22 so zistením porušenia zákona,
- 14 bez zistenia porušenia zákona,
- 2 neukončené k 31. 12. 2003.

	Rozhodnutia	Pokuty
	Počet	Sk
Vydané	20	2 199 000,-
Právoplatné	17	2 076 000,-
Zastavené	1	0

7.2. Podnety, sťažnosti

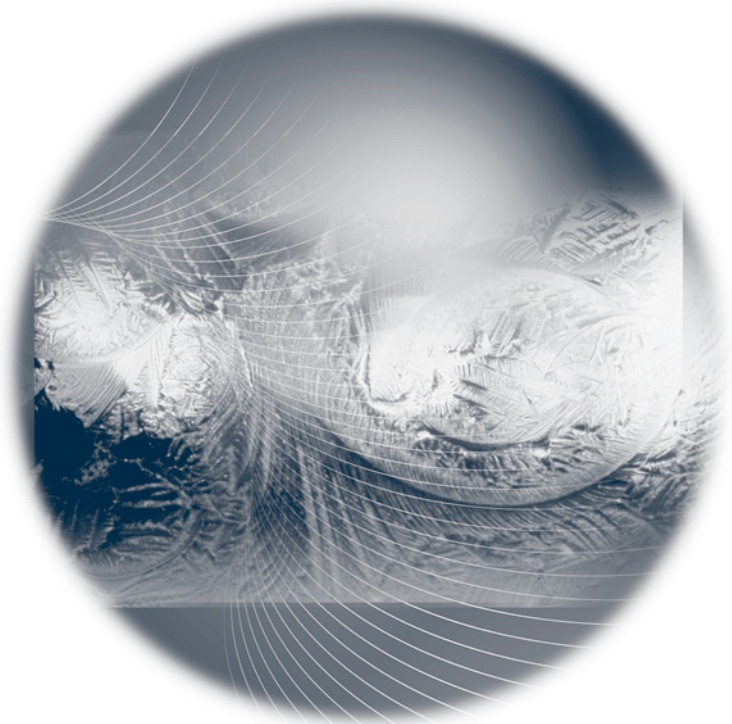
V rámci výkonu dohľadu úrad zabezpečoval vybavovanie podnetov a sťažností, ktoré na úrad doručili občania, podnikateľské subjekty a štátne orgány.

V podaniach najčastejšie rezonovali problémy, ktoré súviseli s uplatňovaním cien dodávok tepla, elektriny, plynu a vody, problémy s odpočtami spotrebovaného množstva pri zmene ceny, resp. na konci fakturačného obdobia. Úrad riešil aj problémy s uplatňovaním cien, ktorých cenovú reguláciu vykonávalo Ministerstvo financií SR, ako aj problémy s vyúčtovaním cien tepla, ktoré nie je predmetom regulácie od konca roku 1997.

Pozitívnu úlohu pri vybavovaní podnetov a sťažností zohrali oblasťné pracoviská úradu, na ktoré sa čoraz častejšie obracali občania so sťažnosťami na dodávateľov energií, príp. na správcov bytov. Niektoré zo sťažností boli vybavené na mieste konzultáciou.

V súlade s § 18 ods. 1 zákona o regulácii boli na úrad postúpené zo správ finančných kontrol, okresných úradov a Ministerstva financií SR začaté konania vo veci porušenia cenovej disciplíny, ktoré úrad doriešil v súlade so zákonom č. 71/1967 Zb. o správnom konaní.

Druh podania	Doručené	Prekvalifikované sťažnosti a petície	Anonymné	Vybavené	Nevybavené do 31.12.2003
Petície	0	0	0	0	0
Sťažnosti	40	39	1	40	0
Podnety	127	0	0	127	0
Spolu	167	39	1	167	0

8. Komunikácia s verejnosťou a vzdelávacie aktivity

Záujem masovokomunikačných prostriedkov o činnosť úradu oproti roku 2002 rapídne vzrástol po 1. 1. 2003, kedy na úrad prešli kompetencie z MH SR a MF SR v stanovovaní cien elektriny, zemného plynu, tepla, vodného a stočného. Styk s médiami a verejnosťou zabezpečuje úrad prostredníctvom hovorců úradu, ktorý je v každodennom kontakte s tlačovými agentúrami, redakciami, inštitúciami a spoločenskými organizáciami. Okrem toho je k dispozícii pre otázky občanov, ktorí potrebujú získať informácie bez opory o zákon o slobodnom prístupe k informáciám. Na oboznámenie verejnosti s dôležitými závermi z činnosti úradu organizovala kancelária úradu tlačové besedy a tematické stretnutia s novinármi.

V roku 2003 výrazne stúpol počet žiadostí o informáciu podľa zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám. Kým kancelária úradu evidovala v roku 2002 len 15 žiadostí, v roku 2003 dostala 118 žiadostí. Najviac žiadostí o informácie sa týkalo otázok súvisiacich s rozhodnutiami úradu vo veci zvýšenia cien energií, a to najmä cenových kalkulácií na výrobu tepla pre jednotlivé zdroje tepla.

Úrad reagoval pozitívne aj na požiadavky odbornej a podnikateľskej verejnosti na vyššiu transparentnosť procesu prípravy jeho rozhodnutí. Napriek tomu, že úrad postupoval striktnie len v medziach zákona a organizoval rôzne formy oboznamovania regulovaných subjektov, výrobných a obchodných podnikateľských subjektov so svojimi regulačnými metódami, rozhodnutiami a metodikou poskytovania podkladov pre rozhodnutia, nedarilo sa úplne rozptýliť pochybnosti podnikateľov v súvislosti s tvorbou cien a taríf za tovary a služby v rámci sieťových odvetví.

Bariéru vzájomného nedorozumenia sa podarilo prekonať na jeseň roku 2003, keď 16. októbra najvyšší predstavitelia Úradu pre reguláciu sieťových odvetví a Slovenskej obchodnej a priemyselnej komory (SOPK) podpísali deklaráciu o vzájomnej spolupráci. Deklarácia zakotvila vzájomné rešpektovanie postavenia a významu oboch inštitúcií a predstavuje veľmi dobré základy pre pravidelnú komunikáciu a rešpektovanie vzájomných odborných názorov a stanovísk. Výsledkom spolupráce má byť skvalitňovanie legislatívneho rámca nielen pre sieťové odvetvia, ale aj pre relevantný trh, ktorý naň nadväzuje.

Pri hodnotení spolupráce treba vychádzať zo skutočnosti, že spolupráca sa začala v období, kedy boli naplno rozbehnuté procesy stanovovania maximálnych cien pre oblasť zemného plynu a elektriny na rok 2004 v rámci zvolenej regulačnej metódy na príslušné regulačné obdobie. Z uvedeného dôvodu predmetom vzájomných konzultácií nemohli byť východiská tvorby cien, ale iba aplikácia skutočností a skúseností z roku 2003 v záverečnej etape príprav na vydanie rozhodnutí úradu na rok 2004. Spolupráca sa začala rozvíjať nielen na vrcholovej úrovni, ale aj na úrovni odborov. Okrem pracovných stretnutí predstaviteľov a pracovníkov úradu a SOPK sa konali aj rokovania priamo so zástupcami podnikov.

Deklaráciou a pracovnými stretnutiami počas prvých dvoch mesiacov od podpísania deklarácie sa potvrdili názory, že vzájomná spolupráca môže byť obojstranne prospešná a môže mať pozitívny vplyv na vnímanie činnosti a rozhodnutí úradu medzi podnikateľmi aj vo verejnosti.

Úrad venuje veľkú pozornosť vzdelávaniu svojich pracovníkov po odbornej a jazykovej stránke. Takmer všetci pracovníci úradu sú podľa dosiahnutej úrovne zaradení do kurzov anglického jazyka.

Odborné vzdelávanie sa realizovalo prostredníctvom štyroch celodenných stretnutí pracovníkov s jednotlivými členmi regulačnej rady, resp. riaditeľmi odborov. Stretnutia boli zamerané na aktuálne otázky činnosti úradu a jeho jednotlivých odborov.

V októbri 2003 sa uskutočnil trojdňový workshop v rámci twinnigového programu s nemeckými odborníkmi. Tematicky bol zameraný na tepelnú energetiku a okrem pracovníkov úradu sa ho zúčastnili aj pracovníci Ministerstva hospodárstva SR a podnikateľských organizácií podnikajúcich v danej oblasti.

Súčasťou vzdelávacích aktivít bola prednáška Gábora Szorényiho z Maďarského regulačného úradu, ktorý pracovníkov úradu oboznámil s procesom regulácie sieťových odvetví v Maďarsku.

Po stránke štátnozamestnaneckých vzťahov sa pracovníci úradu zúčastňovali odborného vzdelávania pre pracovníkov zaradených do dočasnej štátnej služby, ktoré garantoval Úrad pre štátnu službu a Európsky inštitút.

Úrad nie je len pasívnym prvkom vzdelávania, ale naopak, veľmi aktívne sa podieľa na vzdelávacích aktivitách navonok. V spolupráci s podnikateľskými a profesijnými organizáciami sa vo všetkých krajských mestách konali pracovné konferencie, na ktorých predstavitelia úradu za veľkého záujmu

podnikateľských subjektov prezentovali úlohy úradu, ich riešenia, metodiku a priamo inštruovali podnikateľov v tepelnej energetike o tvorbe cien a príslušnom výkazníctve.

Členovia regulačnej rady, riaditelia odborov a ďalší pracovníci úradu prednášali na mnohých domácich a zahraničných podujatiach, kde objasňovali spôsoby a postupy regulácie v sieťových odvetviach. Stalo sa tak napríklad na Konferencii pre reguláciu energetiky a investícií, ktorá sa konala v máji 2003 v Budapešti.

Poradcom regulačnej rady je riaditeľ kancelárie úradu. Z toho titulu sa ako reprezentant úradu venuje aj prednáškovej činnosti pre odbornú verejnosť. V roku 2003 prednášal na 11 podujatiach vrátane medzinárodných konferencií. Závery z jeho prednáškových vystúpení úrad publikoval v podobe Zborníka príkladov metodických postupov a spôsobov odovzdávania podkladov na účely schvaľovania cenových rozhodnutí.

Aj vďaka spomínaným prezentáciám sa zvyšovalo renomé úradu vo verejnosti a možno konštatovať, že úrad obhájil svoje postavenie a stal sa neprehliadnuteľným článkom energetického reťazca Slovenska.

9. Medzinárodná spolupráca

V roku 2003 úrad prehľbil spoluprácu s medzinárodnými organizáciami zameranými na oblasť energetiky a s regulačnými úradmi združenými v organizáciách ERRA (Energy Regulators Regional Association), ktorá zoskupuje regulačné úrady krajín prístupujúcich do Európskej únie a CEER (Council of European Energy Regulators) združujúcej regulačné úrady krajín EÚ.

Ako člen medzinárodnej organizácie ERRA sa úrad prostredníctvom vyslaných zástupcov zúčastňoval akcií organizovaných touto inštitúciou. ERRA organizuje vzdelávacie školenia pre pracovníkov energetických inštitúcií a predovšetkým regulačných úradov krajín, ktoré sú jej členmi. V rámci ERRA pôsobia dve stále komisie, cenová a tarifná komisia a komisia pre licencie a hospodársku súťaž, v ktorých má úrad stálych zástupcov. Členovia každej komisie sa stretávajú minimálne dvakrát do roka, aby hľadali spoločné riešenia aktuálnych problémov súvisiacich s vývojom regulácie vnútorných energetických trhov. Počas roka 2003 sa zástupcovia úradu v týchto komisiách zúčastnili zasadania komisií v Budapešti, Moskve, Kyjeve a Istanbule.

Úradu sa dostalo ocenenia v podobe zvolenia člena regulačnej rady Prof. Dušana Holoubka za viceprezidenta ERRA na plenárnom zasadnutí v máji 2003 v Budapešti.

Pre pracovníkov regulačných úradov a zamestnancov z energetickej oblasti organizuje ERRA školenia zamerané na problematiku energetiky, jej regulácie a tvorby legislatívy na európskom trhu v súvislosti s liberalizáciou trhov prístupujúcich krajín. ERRA sa spracovávaním dokumentácie, dotazníkov a štatis-

tických materiálov, ktoré obsahujú informácie a údaje za jednotlivé členské štáty, podieľa na unifikácii pravidiel prístupov k energetickým sieťam pre budúci jednotný energetický trh v Európe a pravidiel liberalizácie európskeho energetického trhu. Prostredníctvom zástupcov v komisiách úrad pravidelne poskytuje informácie o činnosti úradu, o vývoji cien elektriny a plynu a o stave liberalizácie trhu s elektrinou a plynom na Slovensku.

Zahraničné aktivity úradu sa rozvíjali aj v rámci orgánov OSN v Ženeve účasťou zástupcu v ekonomickej komisii. Pracovníci úradu sa zúčastnili na zasadaní ekonomickej komisie v dňoch 2. – 5. 3. 2003 v Ženeve zameranom na trvalo udržateľný rozvoj. Rokovali aj s výkonnou sekretárkou generálneho tajomníka OSN a generálnou sekretárkou EC pani Schmögnerovou o možnosti zahrnutia externalít v rámci cenotvorby v elektroenergetike. Tejto činnosti napomáha aj pracovná skupina pre vstup do EÚ na pravidelných stretnutiach zástupcov štátov, ktoré sú členmi ERRA. Jej zasadania sa predstavitelia úradu zúčastnili v novembri 2003 v Budapešti a Talline.

Na podnet Európskej komisie vzniklo v roku 1999 Madridské fórum európskych plynových regulátorov. Zasadá dvakrát do roka v Madride. Celkovým cieľom Madridského fóra je zosúladienie existujúcich pravidiel a prijatie doplňujúcich opatrení na vytvorenie jednotného trhu. Členom fóra je aj regulačný úrad a na jeho zasadnutiach ho zastupuje podpredsa úradu Ing. Ján Klepáč.

Ťažiskom rokovaní na zasadaní fóra v septembri roku 2003 bolo prijatie konečnej verzie pokynov týkajúci-

ch sa aplikácie prístupov obsiahnutých v novoprijatej Smernici č. 2003/55/EC a ich premietnutia do národných legislatív. Na zasadnutí sa prerokovávala aj otázka zavedenia Entry-Exit systému a predpokladaný vývoj tohto systému v celoeurópskom kontexte. Súčasťou diskusných tém bola úloha plynárenských a logistických centier, problematika skvapalnených plynov a otázky technickej súčinnosti.

Podobné ciele v oblasti elektrickej energie má Florentské fórum. Vzniklo na podnet Európskej komisie v roku 1998 a zasadá dva razy ročne. Úrad v ňom zastupuje predseda úradu Ing. Ján Matuský. Na poslednom zasadnutí v júli roka 2003 v Ríme sa prerokovali otázky aplikácie novoprijatej Smernice 2003/54/EC do národných legislatív. Fórum schválilo strategický dokument prezentujúci výsledný súhrn myšlienok a návrhov z diskusií v troch kľúčových oblastiach – bezpečnosť dodávok, koncentrácia trhu a investičné prepojenie, ktoré sa viažu na konkurencieschopnosť trhu.

Keďže medzinárodné kontakty úradu sa v roku 2003 značne rozšírili, zvýšil sa aj rozsah prác na úseku medzinárodnej činnosti po stránke organizačnej. Je to predovšetkým

1/ priebežné vybavovanie korešpondencie a rozličnej zahraničnej agendy súvisiace s poskytovaním aktuálnych informácií do zahraničia. Ide o:

- organizačné záležitosti týkajúce sa účasti zástupcov úradu na podujatiach v zahraničí,
- informácie technického zamerania, ktoré úrad poskytuje v spolupráci s príslušnými odbormi,
- prijímanie a spracovanie materiálov z inštitúcií

EÚ a ich postupovanie príslušným odborom, členom RR, atď.,

- poradenstvo, tlmočnícka a prekladateľská činnosť v rámci spolupráce s odbormi podľa požiadaviek jednotlivých odborov,

- 2/ zabezpečovanie zahraničných pracovných ciest členov regulačnej rady a pracovníkov úradu. Celkovo sa v roku 2003 uskutočnilo 40 zahraničných pracovných ciest,
- 3/ sledovanie a spracovávanie aktuálnych informácií z internetových stránok inštitúcií EÚ a medzinárodných organizácií s energetickým zameraním formou anotácií,
- 4/ twinningové aktivity v rámci programu pomoci PHARE.

V roku 2003 pokračovala spolupráca s nemeckými odborníkmi v rámci programu Podpora energetickej politiky v Slovenskej republike v spolupráci s Ministerstvom hospodárstva SR a Ministerstvom hospodárstva a technológie Spolkovej republiky Nemecko. Okrem permanentnej konzultačnej činnosti s dlhodobými a krátkodobými predvstupovými poradcami na úrovni vedenia úradu a jeho jednotlivých odborov pri tvorbe sekundárnej legislatívy v regulácii v sieťových odvetviach sa uskutočnil trojdňový pracovný workshop na tému cenovej regulácie v tepelnom hospodárstve a štvordňová študijná cesta pracovníkov úradu do Nemecka,

- 5/ zastupovanie úradu v pracovných komisiách MH SR,
- 6/ činnosť spojená s členstvom úradu, resp. jeho predstaviteľov v medzinárodných organizáciách.

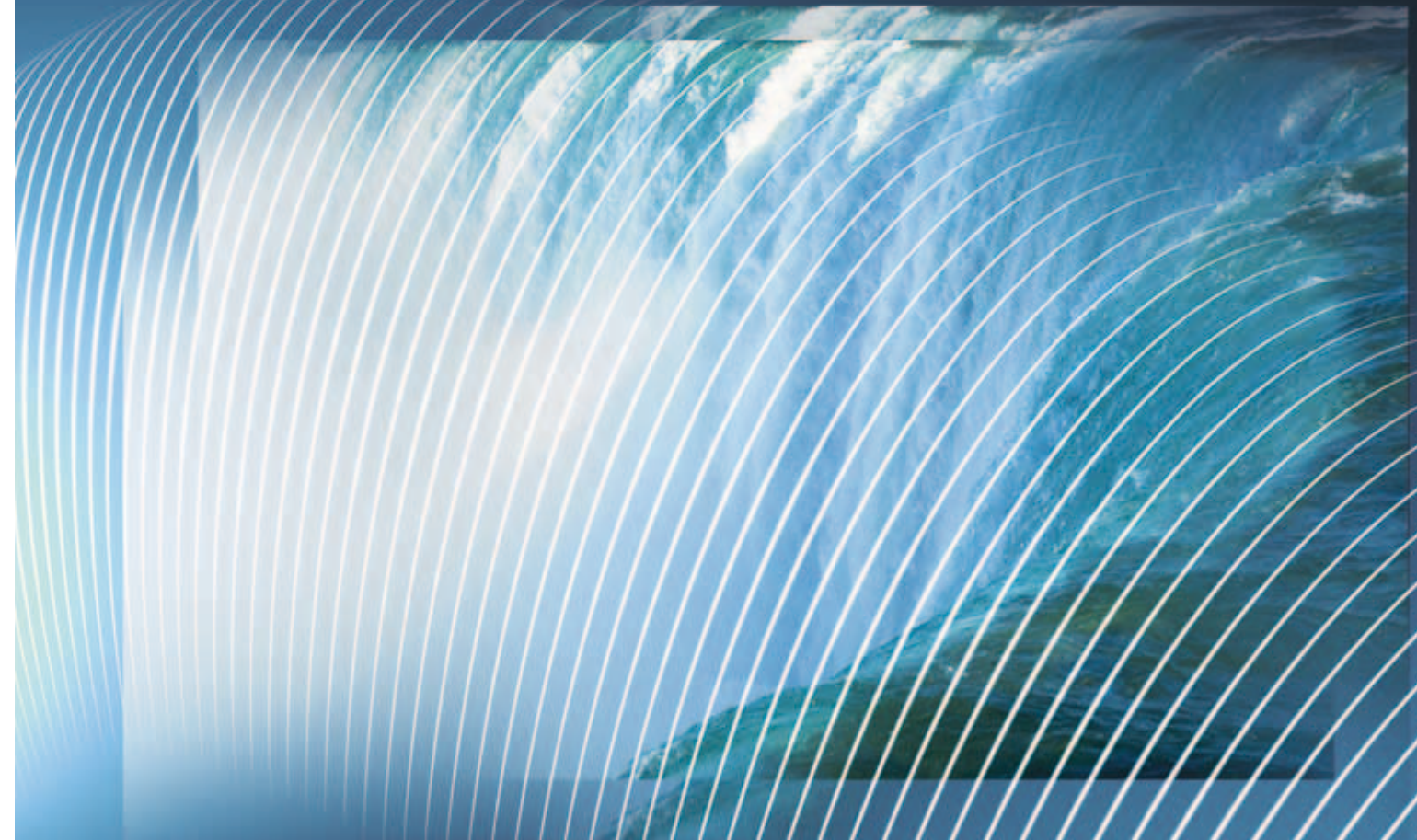
10. Záver

Prechodom kompetencií v oblasti cenovej regulácie na úrad od 1. 1. 2003 sa v plnom rozsahu začala uplatňovať regulácia v sieťových odvetviach prostredníctvom nezávislého regulátora v zmysle zákona o regulácii. Ceny na rok 2003 stanovené ešte v roku 2002 naznačovali, že bolestivý proces odstraňovania cenových deformácií bude pokračovať a rozhodnutia úradu budú mať zásadný dopad na podnikateľskú sféru a negatívne sa prejavia vo zvýšení cien energií pre obyvateľstvo. Z vytýčenej cesty však nebolo možné zísť. Záujmom úradu bolo zaviesť spravodlivé ceny, to znamená ceny, v ktorých odberateľ zaplatí len za skutočnú spotrebu bez toho, aby jedna skupina odberateľov doplácala na inú skupinu odberateľov. K danému cieľu smerovala činnosť úradu pri určovaní cien, ktoré mali začať platiť od 1. 1. 2004.

Možno konštatovať, že úrad svoje predsavzatia v oblasti cien elektriny a plynu dodržal. Ceny pri uvedených komoditách stanovil tak, že sa podarilo odstrániť krížové dotácie aj v posledných kategóriách odberateľov – domácnostiach. Tým sa aj Slovensko dostalo na úroveň krajín, v ktorých na ceny zemného plynu a elektriny budú vplývať iba

štandardné faktory – cena surovín na medzinárodných trhoch, výška inflácie a kurz domácej meny. Počas svojej činnosti sa úrad často ocitol v nezávideniahodnom postavení. Výrobcovia energií presadzovali čo najvyššie ceny, zatiaľ čo priemyselní spotrebitelia zasa čo najnižšie ceny. Regulačný úrad však postupoval striktne podľa zákona a bral do úvahy rovnako záujmy výrobcov aj záujmy spotrebiteľov energií. Ceny stanovil výlučne na základe objektívnych ekonomických kritérií. Nepodliehal a nebude podliehať žiadnym politickým či lobistickým vplyvom, ktoré by umožňovali zvýhodnenie jednej skupiny účastníkov trhu s energiami voči druhej.

Regulačný úrad si je vedomý vážneho dopadu jeho cenových rozhodnutí. Nie je však možné stanovovať ceny tak, aby zabezpečovali konkurencieschopnosť každého podniku bez ohľadu na jeho vlastný podiel na technologickom pokroku a racionalizácii výroby a obchodu. Treba si uvedomiť, že odstránenie cenových deformácií a vytvorenie zdravého cenového prostredia, ktoré bude zaručovať kvalitnú a bezpečnú dodávku energií ku koncovému spotrebiteľovi, je bytostnou otázkou energetickej budúcnosti Slovenska.

Published by
Regulatory Office for Network Industries,
Bajkalská 27, Bratislava, 2004

Editoval / Edited by: Miroslav Lupták
Preklad / Translation: Diana Brindžáková
Design: IQ DESIGN studio, s.r.o.
Tlač / Print: Weltprint, Bratislava